

Информације

СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ОБРЕНОВАЦ

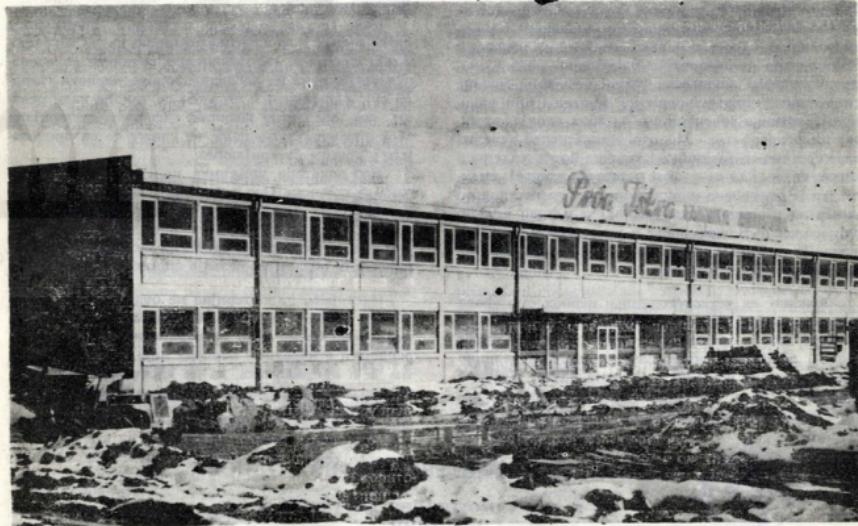
ВАНРЕДНО
ИЗДАЊЕ

ГОДИНА III

ОБРЕНОВАЦ, ЈАНУАР 1978.

БРОЈ 25

ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ОПШТИНЕ ОБРЕНОВАЦ У ПЕРИОДУ 1974-1977. ГОДИНА СА ЕЛЕМЕНТИМА ПЛАНА ЗА 1978. ГОДИНУ

Индустрија „Прва искра“ — Барич — Фабрика арматура, у изградњи —

Примена нових устава, Савезног и републичких и на основу њих донетих системских закона, а посебно Закона о удруженом раду и Закона о другом веном планирању и то у времену реализације одлука Х конгреса комуниста Југославије, посебно је карактеристична у развоју социјалистичких самоуправних односа на свим нивоима у југословенском друштву.

За протекле четири године извршено су револуционарне промене у друштвено-економским и производним односима, а са њима и у политичком систему социјалистичког самоуправљања.

Основна орјентација која је определила ошти концепцију и садржај оживотворења уставних приципа у друштвено-економском уређењу, била је да се у пракси ојача положај радних људи у удруженом раду и обезбеди њихов одлуччјив утицај у располагању дохотком и управљању целином односа у друштвеној репродукцији, као и да се омогући бржи и несметан развој социјалистичких производних односа и социјалистичког самоуправног друштва у целини.

Због тога је у овој четвртогодишњој пракси и присутно трајно уставно опредељење да основу дру-

штвено-економског уређења чини друштвено-економски положај човека у уздуженом раду, који му обезбеђује да ради са средствима у друштвуној својини и одлучујући непосредно и равноправно с другим радним људима у уздуженом раду, о свим условима рада и мебусоње занисности, остварује свој лични, материјални и морални интерес и право да се користи резултативна свога рада и тековинама онштог материјалног и прилучног прогреса.

Делегатски систем, као јуниверзални основ кон-

ву да се у свим друштвено-политичким заједницима, анализирају резултати пређеног пута, а посебно периода од 1974. године до данас.

Због тога, овај материјал треба да помогне различним људима, друштвено-политичким организацијама и изборним тимовима у очињавању четворогодишњег укупног развоја наше општине. Излагање у нему има фактурофски карактер. Изложене су објективне чињенице на основу којих, кроз нестоећи анатомистички, треба да оценимо успетност развоја и доносе закључке о развоју за наредни пе- риод.

Негов садржај више је посвећен материјалној страни развоја општине, полазећи од тога да ће се кроз остале материјале више пажње посветити анализа друштвено-политичког рада и развоја самоуправних односа, као и постигнутим резултатима на

Периоди у којима се врше употребења развоја су остварења средњорочног плана развоја 1971 — 1975. година, средњорочни план развоја 1976. — 1980. година, у циљу квантитативирања циљева и задатака развоја и као документ у који су утакми друштвено-економски односи, и најзад 1974 — 1977. година, као период у којем је тежините аналитичког развоја.

Овде се ради о доста сложним временским линиментима и поклапању периода, па да би употребили излагавање, све номинальне величине су прерачунате на цену из последње године периода (реалне су), а проценти и индекси су такође увек реалини. Зато апсолутне величине из овог материјала због прерачунавања цена, не слажу се са приказаним у другим материјалима.

Низ података, чињеница, констатација и закључака се понавља. Ово са разлога, што се пошло од претпоставке, да се материјал може користити као целина, или пак у деловима, када се буду водиле расправе и разматрала одређена питања и задачи у појединим областима развоја општине.

Настојања да материјал не буде преобиман усновила су, да један број остварених резултата, питања и проблеми који су решавани или их треба решавати у наредном периоду није поименут. Присутина је и претпоставка, да не дискусије при његовом разматрању надопунити све што је изостављено и пропуштено.

I РАЗВОЈ ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

2.1. РАЗВОЈ САМОУПРАВНЕ СТРУКТУРЕ У

2. 1. РАЗВОЈ САМОУПРАВНЕ ОШТИНИ

ких заједница и интересних заједница друштвених и привредних делатности.

У Општину је изабрана 208 делегација са укупно 2.792 члана. Осим новог скупштинског система, у којем су заступљена три веће: Веће удруженог рада са 65 делегата, Друштвено-политичко веће и Веће месних заједница са по 45 делегата — формирано је, или је формирање у току 15 самоуправних интересних заједница са укупно 867 делегата (самоуправни интересне заједнице становништва 63,

Основна заједница јавногоподржаног осигурања 49, Основна заједница запошљавања 62, привредског и основног образовања 78, културе 77, физичке културе 72, лечењи заштите 59, социјалне заштите 61, временог образовања 33, самуправне интересне заједнице у областима материјалне производње — пут ном и ПТТ саобраћаја и волонтерирају са по 45 легата, а предстоји формирање три интересне заједнице у области комуналних делатности и уређивања грађевинског земљишта.

Ови највиши органи самоправљања образована су већином број тела који им помажу у раду и самоправљању. Тако, само Скупштина општине, поседује извршни савет има 7 одбора и 6 комисија за 12 других радионих тела задужених за разне привредне и друштвене делатности или појединачни подручја.

На тај начин створени су предуслови за даљи развој социјалног самоправне демократије, у којој долази до изражавања мноштва интереса органа заједнице удруженог рада и местних заједница и њиховим делегацијама.

**Активниотој субјективните начи, склучувате све
випе постапа делегатски, озносно места где се непо-
средно изразуваат и интереси удроженог рала и
остварује одличчјути утицај на расположето дошто
и утврђује заједнички и општи интерес во развоју
Општине. Основини општински самодуправни
интересни заједници спореден су услов за ради
јуди нечепросло одличчујуто от коришћење удроженог
дела дошто, как и да радији људи на друштвеним
дештајностима све випе постапа составни део укуп-
ног удроженог рала.**

Исто тако, у самом уздрженију раду извршне струје крупните организације промене у циљу унапређивања организације, потребама великог самоуправљавања и привирања. Данас, не подизачу општина и већина српских организација уздрженију рада, али је већина организација уздрженију рада, које је унапређеној организацији рада и самовластима имају 43 основне организације уздрженију рада, и 112 потоња или делова радиних организација са струјом, не у којима радији имају остварјују самоуправљавања права.

Битије од свих ових шема је промена односа и нова прилаз пословима самоуправљања који се може осетити код сваког појединачника. Велики број људи уклучен у делегације, скушитије, самоуправљање органе у основним и радијим организацијама, био је у позицији да испореди обима друштвене послове на уређивању друштвених односа чинтар своје основне и радијне организације.

Остваривање позитивних резултата постиже се уз велике напоре, нераузумевања па и отпоре у појединим срединама. То све утиче на спорије развијање друштвено-економских односа у односу на

захтеве и потребе радних људи и грађана Општине, што утиче и на динамику материјалног развоја Општине.

Нови односци много су допринесли динамичном развоју Општине. Какве су и колике претресе побудиле најбоље индустрије да је од 1974. године закључено преко 50 самоправних споразума и државних договора за улагanje преко 50 милијарда стотина динара у комуналне и друштвене лежатности. У њима су проктани све нити друштвених односака којима је у овој области предвиђена нова управа и Кадар с удрженим радом.

Овај број се односи само на склапање самоправних споразума између друштвено-правних субјеката. Такође, овде нису споразуми у области привреде и стамбеног изградње. Сви они произашли су из Основног друштвеног договора о удржавању средстава за задовољавање потреба радних људи и грађана у комуналним и друштвеним лежатностима. Самоправни споразуми објавлење могућности, утврђење потреба и конспирисане објављење и права, била су најбоља гаранција успешне реализације договора и споразума.

Структура удржувених средстава је следећа: 77 милиона динара линештава радних људи и грађана (самоизборнице), 240 милиона динара спасилачких средстава удржавеног рада (радних организација) и 183 милиона динара друштвених средстава. Ова је подистрана и поистакне се изградњом објеката додатног настрадајућег карактера, за обављање привредних дејатности и заловљење заједничких потреба: радних људи и грађана (као што су: путеви, водозвод, канализација и друго); објекти из области школовања, културе и спорта).

Оживотворење овако обимних промена у друштвено-политичком и економском систему је дугорочан задатак. За све њих треба наћи практична

2.2. РАД СКУПШТИНЕ И ЊЕНИХ ТЕЛА И ОРГАНА

У кратком тексту овог поднаслова не може се дати популна оцена четврогодињашњег рада Скупштине, њених тела и органа. Циљ му је само скрећавање пажње на то да је Скупштина имала и има велику улогу у врло брзом динамизму материјалног развоја и развоја самоуправних односа у Општини. Она је са својим телима, заједно са органима друштвено-политичких организација, била покрета и

учесник у договорима и самоуправним споразумима о развоју појединачних привредних и друштвених делатности. Први пут је на нашем подручју, нормативно, па и оперативно, организована област стамбене изградње и развоја и рада комуналних делатности, тако да се репродукција у њима овида неупоредivo бржо нега радије, и у тако организованом облику, у којем се истовремено подлажу компетенција насеља (П II и ПIII месна јединица) са 1.150 становника — са комплетном инфра и микром компанијом структуром.

У циљу спровођења нових самоуправних односа, покренут уставима и новим системским прописима и у жељи да инницира и покреће све субјекте у Општини на бржи рад, сама Скупштина је врло интензивно радила.

Нормативни посебне седине већа, она је у протекле четири године одлукала 52 седине, на којима је разматрала 26 анализа, 75 извештаја, 103 информације, 37 осталих информативних материјала, донела 245 одлука, 204 решења и 47 других нормативних аката.

У склопу од ових материјала бројним су закључци и мере у којима се тражило да самоуправним органи у радним организацијама да развијају самоуправне односе и откљавају учене слабости у њима, да унапређују материјалну производњу и повећавају одговорност према раду и друштвеним средствима, општепародарној одбрани и државитој самозаштити. Посебни пажњија Скупштина је посвећивала школству, култури, физичкој култури, здравству, социјалној заштити, саобраћају, комуналним и другим делатностима које гравитирају масовне и врло значајне услуге, да би он и по обиму и по квалитету расле упоредо са најразвијенијим материјалним могућностима. И најмањим негативним појавама у виду којој области живота и рада да се радио, Скупштина је посветила пажњу, исте је разматрала и доносила мере да се оне отклоне. То је

посебно чињено кад је упитану отklanjanje узрока стварања губитака у различitim организацијама. Данас можемо констатовати да нам дуже време привреда послује без губитака, успесно остварујући своје дугорочне и текуће планове.

Нормативне делатности Скупштине је била, вељика, тако да је немогуће узлести у њене детаље. Довољно је да се нападе да близи развој неких области (на пример: стамбене градње и комуналне делатности) темељи на њој.

Исто као што су у различitim организацијама радили, поред обављања радних делатности, исти сили и терет радних заједница инвестиционог развоја, тако су ту и органi Скупштине тај терет исти сили у њима објаснила у којима иници или иници слагајући формирани самоуправни интересни заједнице. Тренутно ова тела и органi сали или у сарадњи са другим стручним службама, воде послове инвеститору за радове чија претпоставка је вредност премају 400 милиона динара.

Поред тога, органi тада Скупштине настојају да су друже пуном помоћи организацијама удрžajenog рада у доношењу планова и програма развоја, као и оперативним помоћима у реализацији појединачних инвестиционих захтева.

Уз пуну активност, помоћ и сарадњу друштвено-политичких организација, Скупштина је посебно инницијирала развој самouправних односа у организацијама удуžnjeg reda i mesnim zaјednicama.

Начин припрема материјала, претходно организовање јавне дискусије и разматрања на органима друштвено-polитичkih организација (ССРП-а, Синдикат, СУБНОР), обезбедили су несметан и успешан реализацију одлука и закључака.

Седине Скупштине и већа, све више постају места скупштарија интереса, устављања, договарања и самоуправног споразумевања о могућностима, потребама и начину вишиховог задовољавања.

II — МАТЕРИЈАЛНИ РАЗВОЈ ОПШТИНЕ

3.1. ОПШТИ ПРИКАЗ

Општина Обреновац се веома брзо развијала у последњих 10 година. У планском периоду 1971—1975. година уложен је у инвестиције за основна средства 2.775.585.000 динара, што је омогућило отварање 1.930 нових радних места (стола раста 5,4% годишnje).

Од дosta уочљивог заостајања у општине ниво развијања иза републичког просека, са 964 долова по глави становника, општина је у 1975. години дистигла овај просек.

У овом периоду реални друштвени производ је нарастао са 792.085.000 динара 1970. године, па на 1.147.348.000 динара 1975. године (стола раста 7,7% годишnje у СР Србији 5,8%). Упоредо са овом стома раста, расла је и продуктивност и други индикатор квалитета привреде.

Оно што је у првим годинама овог периода не-достајало јесте диспропорција у динамици развоја и необједињеност средстава за праћење врло дина-

ста 25,7%, док је у СР Србији 7,0%). Наша развијеност 1980. године треба да достigne ниво дохотка по глави становника од 41.200 динара или 2.290 долова.

Мала је велики део извостворене вредности отложни на отпаде зајмова, онај отчетен развијеност се не одразио и на материјални положај сваког драгог човека и грађевине. Као се реализује извесна простирања друштвено-производствену способност привредног сектора привреде, поштава се да ће 67% (често изјављује са фондовим и амортизацијом) 252.251.000 динара 1975. године изазваће се 1.698.659.000 динара. Ова маса сопствених средстава означавају једини привредни активност, која не подсећају развој и индивидуалнији сектора привреде. Реална маса стављата на линију потрошње на подручју општине рашче по стопи од 20%. Ефикасна настава и међусобна општина саобраћај ће се остварити асфалтираним грађевинама, изградњом и уређивањем вртлоговодних и канализационих инсталација, биће више дечјих установа, учионица, спортских објеката и објеката државне управе, више становника и бројни стандардни становници, изване то, што сви чини материјални положај разног човека и грађана, попримиће сва обележја развијене средине.

Кроз оваки развоја за период 1974—1977. година може се очитити и реалност средњорочног планирања до 1980. године и успех у остваривању планских задатака у прве две године. Ако би тражили гренике у планирању, онда би оне, без обзира на обимност планских задатака, пренаглашиле да је мало планирано. Свакако, да они коначноста не значи да неће да буде појасњено неочеканост и премашења планова, закапања и другог, али сама чињеница да су за реализацију преко 90% планских задатака отворена градитељска или су припреме за то у завршној фази, потврђују претходне констатације у следећим годинама.

У протекле четири године уложен је у инвестиције за основна средства, по ценама из 1977. године, 5.880.000.000 динара. Иако је ова цифра импозантна, она у пуној мери не одражава практику активности на овом подручју, јер на многим инвестиционим плановима тек што су отворени и главна утапаја престоје у следећим годинама.

Одредио је 1.600 нових радних места и запослио исто толико радника. Ово поштавља запослености приближавајући се планском поштавању од 7% просечног годишnja.

Реални друштвени производ поштаван је са 1.190.000.000 динара 1973. године на 1.878.000.000 1977. године (стола раста 9%). Ово поштавља заостаја иза планског зато што штапче у рад привредне ка-пацијенте, на којима се најмање заснива висока стома раста, предстоји у наредне три планске године. Кроз тај расподељу, нико споро, пророди се по преливнику претпоставе друштвених обавеза (ма 38,3% учешћа 1973. године на 36,7% 1977. године). За амортизацију и фондове у 1977. години извођење је 658.000.000 динара, уместо 433.000.000 динара 1973. године.

У интеријор расположи дохотка на срезства за личне дохотке и фондове пропорција је промењена

у корист фонкова са 83:17% у 1973. години на 80:20% у 1977. години.

Продуктивност рада се поштавала по просечној годинској стопи од 6,3% а реални лични дохотаки по стопи од 6% (уместо 3.585 динара 1973. године — у 1977. години износиле 4.600 динара).

Економични пословнији је расла по просечној стопи од 2% и поред поштављања физичког обима производње од утицаја је на укупан раст друштвеног производа у Општини.

3.2. ДОНОШЕЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОСТОРНИХ ПЛАНОВА

Планско дефинисање (нарочито просторија) развоја Општине био је, до недавно, један од употребљавајућих фактора још бржег развоја свих делатности. У претколике године и у овом послу учињено је лоста. Скупштина општине је заједно са Скупштином града, потписник Саоматривог договора, о планирању просторног развоја у региону који обухвата пречник од 100 km. У склопу овога, ради се и просторни план развоја општине и он треба да буде усвојен до краја изђуће године.

За сам Обреновац (под чиме се у овом случају подразумева и с усредишње насеља и њивских ладеве) и би индустријских зона, долет је Генерални урбанистички план развоја до 2001. године. Касније је долетио илје је јављао израду доношења у току, 10. детаљних урбанистичких планова, у којима је да детаљнији научи планирање коришћење већих комплекса земљишта (градски урбанистички планови II, III, VII, VIII и IX месне заједнице, Задара, депоније смештаја, индустријских зона Барчи, Јаше, Скела, Белог Поля и Ратара). Ово планове укупно је исплаћено по текућим ценама 675.000 динара. Крајем године Скупштина је донети одлуку о изради детаљних планова Задреже, Барича, Ми-слободе, Белог Поля и Бонијака, и индустријске зоне Брекса.

Осим ових планова, пре поштављају било којје појединачни објекти, обавезно је претходно прибављање урбанистичких чува, чиме се да још детаљнији начин планира коришћење земљишта и спроведе пре поштављају просторни планови.

За саме соседске подручје Скупштине општине регулативне просторије развоја и наменско коришћење земљишта доношењем одлука о грађевинским редовима. Домаћи се одлуке да нају територију са леве стране реке Колубаре, а до почетка године биће пренете да поступију стране. У току се припреме за доношење заклањача о изради и усвајању одлука које ће заменивати Генерални урбанистички план за сва насеља места општине, ван територије коју обухвата ГУП Обреновац.

Иако су ови резултати значајни и велики више од оних је, можда, вредније поменuti промену односно премену, потреби да овим плановима. Од ових штапче да по основне организације удржавеног рада се неупоредivo више воли брига за урбанистички дефинисање коришћење простора. Предузимају је међу да се простира обезбеди не само за текући и средњорочни већ и дугорочни развој.

Један од разлога зашто се више није урадило у реализацији програма друштвено-економског развоја у посматраном периоду је недостатак урбанистичких планова и услова. Било је и неловоложан ангажовање субјективног фактора на наивоју изради.

3.3. ДОНОШЕЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА СРЕДЊОРДИЧНИХ ПЛНОВА РАЗВОЈА 1976—1980. ГОДИНА

У подножју ових планова сви планини субјекти на подножју ових планова су спроведени подручју Устава које се односе на ову материјалну и нову Закон о друштвеном планирању. Пре свега, нико није изложио да је највећи преносимо досадашњи пут свог развоја и рада и потражио најбоље решење за развој у овом периоду. Примењена је метода међусобног сучесавања интереса. Оно што се није могло остварити сопственим средствима, тражењем могућности да се то постиче уздржавањем средстава.

Изнетуто је посвећена велика пажња детаљном планирању развоја месних заједница и издатим комуналним објектима у Обреновцу и претпоследњим насељима. У обављању овог послса радију људи и гравари добили су у ширини погледа на сву досадашњи развој и на прикупљању снага и материјалних средстава да тај развоју чинију још бржим. Ово тим пре, што у доношењу ових планова нису учествовала само самоуправни органи и друштвено-политичке организације, него сви радију људи и гравари (на пример, пре доношења планова месних заједница о њима се изјаснило свако домаћинство). Велика је пажња посвећена планирању изградње објекта за заједничку потрошњу и станови, да би упоредо са нарастањем материјалних могућности приступио и друштвеним стандардима.

Нако се на овом месту говори о средњорочном плану као документу у којем се пројажмју многи друштвени оливи, вала и овог пута истаћи да је ово велики прилог укупном развоју Општине, да се ствара и потребе и корисне објекте заједничко потрошње (путеви, друштвена простирије, школски и спортски објекти). У новчаном износу, године су у ове сврхе уложије средстава месног самодоприноса преко 10 милиона динара и

исто толико у радију снази и средствима за рад.

У квантитет обављеног планирања најбоље ће се стекао увид кад би се овде навели планини заједница. Них је немаће све највећи. Али, ради се овима, а не само то, да је планирана реализација преко 40 већих инвестиционих програма из обласних програма са улагачем 12,8 милиона динара, изградњом 235 (салфатном подземјем 97 км) путева, по месним заједницама и највећим месним заједницама 18 аутобусских стајалишта обезбеђење друштвене простирије и спортских објекта, у свакој месној заједници, изградња многих комуналних објекта у урбанизованим насељима, објекта за дечји, занатски, школски и здравствени, 1150 станови у друштвеној кућини (сватаје све по цетама из 1976. године, треба уложити преко 857 милиона динара), лобија се представа да су радију људи и гравари иши свесно на максимално сварење обавеза у погледу свог антажо-

вања и ангажовања средстава за произвољу, да би материјални развој општине још више убрзали.

Две године планских периода су већ на измаку и већ се могу билансирати резултати на реализацији плана. И у том погледу квалитет овог плана је очигледан. Чим је реч о плану, треба под тим подразумети да ће понеки задатак остати и неосвртан, али њихов број до слава у нашем плану је испод процеса тако стандардизованих исказирача. Један број планираних заједница је реализован, већина их је у реализацији, или су за то припремају у завршној фази, и ако се настави са оваквом пинаком разда, до 1980. године објективно се може очекивати да не планови бити остварени, а у неким обlastima и пребачени.

Знайћи, да је од великог значаја за развој месних заједница не само оно што сме таје драма за реализацију сопствених средствима, већ и оно што ради организације из области привреде и интересне заједнице требају и могу да уреде на локација ма појединачних месних заједница, у циљу објектарог развоја (изградња објекта путничког и ПТП саобраћаја, електромреже, прадавине, друштвених просторија, школског и спортског простора), да вре ме планирања пуну годину дана одвијаја са животом активност у складу са ових потреба, могућности њиховог решавања од стране ових субјеката уздржавањем средстава и друго.

Из овакве активности произашло је не само детаљно набирање сваког планског задатка, већ и тачних извора средстава из којих ће се они реализовати. Према овим изворима планини заједница су по делиени у они који ће се реализовати:

- а) средствима организација удруженог рада,
- б) средствима интересних заједница,
- в) средствима месних заједница,
- д) удржавањем средстава ове три субјекта у различитим комбинацијама.

3.4. ИЗРАДА ПРОГРАМА И ИНВЕСТИЦИОНО-ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Ово питање заслужује пажњу да се често издаје и посебно разматра, јер је много искушеница из којег се могу извршити поуке, да се збор неблагодарног обављања ових премерних послова, много инвестиције остале нереализоване и њихова реализација олакшана, односно да се та закашњења доведу до великих поскушења (често за само једну годину) закашњења преко 25%.

Овога пута је однос већине планиних субјеката према овом послу променjen. То је много довољно, овако број динамичне извршења планова. Сада се програми и инвестиционо-технички документацији ради без обзира на то ли се тренутно расположе са средствима за гимназије радионицама и не, а не као што је био сплаћају пре, да се обављају овог послса кроз привељавање укупних средстава.

Ово је правилно садашње практике, али због важности питања, треба навести да има и изузетак. Поясните радије организације или други планини субјекти благовремено не прилаже обављању ових

припремних послова и обезбеђењу земљишта, због чега касне са извршењем плана и без потреба се излажу повећању улагања.

О колико обимном и значајном послу са овде ради, најбоље ће се добити представа преко следећих података: за сваки 25 комуналних заједница и програма (приједор је укључен). Тарифометарска „Б“ (записана као језам пројекта) припрема је уложила у првотекчији три године 103.890.000 динара, а за израду 17 пројекта за подизање објеката у архитектонској и комуналној делатности уложено је још 8.750.000 динара. У овом износу учествовала су средства комуналног фонда и други фондови Општине са 6.640.000 динара.

У ову шифру нису укључена улагања буџета и фонда заједница а организацијама удруженог рада у израду појединачних пројекта, нити улагања у инвестиционо-техничку документацију за стамбену изградњу и уређење земљишта појединачних заједница.

Најважнији пројекти чија је израда финансирана овим средствима јесу: пројекти за примарне карактеристике и скепуларни мрежу водолова, изјези и главни пројекти фекалне канализације, изјези пројекти канализације, пројекти уређења корита Тамиш и Кунине и канализације у Кртињској и Уровима, пројекти реконструкција улица Мила Мићини и Јубе Недељини, станови на II месној заједници (стара сточна пијаца) и VII месној заједници („Дудови“ и „Беглук“), обданишта, домови културе и друго.

Ове шифре уложене за просторне планове и инвестиционо-техничку документацију могу и да збуњују, и да наведе на питање чиме овакви улагања у „напире“. Овакви закључаки не стоеј, јер успешне реализације инвестиција нема без благовременог припреме документације. Зато програм којег остављамо у развоју — плод је и ових улагања и она имају изузетно велику вредност.

У наредној табели треба даље да се настави са израдом инвестиционо-техничке документације: (улице у VIII и IX месној заједници — Рајковим и Рвати), где пројекти канализације за појединачне месне заједнице проистекат из административног центра Општине, документација за изградњу башта, пројекти нових стамбених зона за 1.000 станови, зеленог грађевног центра и друго.

Кад је реч о претходним студијама и истраживањима, улагања су средстава и на претекле четири године, самонаправнитивно или заједно са другим општинским и Скупштинама града (израда студије о извршењима и водоснабдевањем територије Града, претходна истраживања за израду детаљних урбанистичких планова и просторног плана Општине и друго). На овиме су дosta радије и појединачне радије организације. У наредном периоду овиме се мора поклонити веће пажње, нарочито на изради програма и студија у области заштите мокрозве средине (водопривредна основа, развој шума, ловопривредна основа, рекреација, развој спорта и физичке културе, и друго).

3.5. РАЗВОЈ ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

3.5.1. ИНДУСТРИЈА

Последњих десет година индустрија се на по-дручју Општине веома интензивно развија, и повећаје је своје учешће у структури са 31,5% у 1965. године на 75% у 1975. години.

Као подеља привреда грана, индустрија је у периоду 1971—1975. године и највећи носилац инвестиција и улагања. У периоду 1971—1978. године уложено је у капацитете индустрије 2,4 милијарде динара.

Друштвени производ је растао по стопи од 11%, доходак 11%, акumулација 14% (прерачувано на цену 1975. год.). Ова област је постала акумулатор је са 113 милиона у 1970. године на 200 милиона динара 1975. године. У овом периоду уложено је 1.234 нових радних места (стопа раста запослености 7,4%).

Период 1974—1977. година је посебно карактеристичан по засићеном, како инвестицијама и улагањима, тако и овим поступковима редукција у индустрији, а највећи у 1976. години и 1977. У периоду 1974—1977. година уложено је у грађевине и реконструкцију по-друштвених капацитата 493 милијарди динара, од тога у 1976. и 1977. години 3,67 милијарди динара.

Из ових средстава, у периоду 1974—1977. године саграђени су и пуштени у рад следећи индустријски објекти:

а) На ТЕ „Никола Тесла“ блок III, капацитета 308 MW, трафостаница 300/220 и низ других пратећих објеката (десаноне, канали, припад станице, машине и друго);

б) У Индустриској „Прва искра“ — Барич, изградња је Фабрика површинских активних материја — 14000 кв. м, завршена реконструкција Фабрике полиуретана, изградња фабрика ПВЦ, капацитета 600 t, фабрика полистирола 230 тона, пословни простор, ресторани друштвене хране, набављена потребна опрема и друго.

ц) У области здравне индустрије — подизната је нова производна хала и извршена реконструкција осталих капацитата у ОУР „Наша школа“, подизнута нова линија амбалаже и извршена реконструкција појединачних капацитата у ОУР „Бора Марковић“.

д) У области прехramбене индустрије изградња је пекара капацитета 25.000 крхлеба и пецива, и неке мање реконструкције у млиновима и фабрици шипира.

Изградња ових основних капацитата трајала је са собом улагања у макро и микро инфраструктуре и друге пратеће објекте. И у осталим организацијама индустриске привреде саграђене су реконструкције, алан тајпе, модернизована опрема и уловни ради.

У посматраном периоду започето је изградња и реконструкција једног броја објеката, чије се пуштање у рад очекује у току ове и следеће године:

а) На ТЕНТ завршетак грађње и пуштање у рад блока IV капацитета 308 MW, а време дипломацији предвиђених радова и завршетак грађње блока V,

такође капацитета 308 MW, као наставак грађења блока VI и интензивирање градње објекта на елекtriчном преводу „Б“ (Ушће) која је у току, нарочито инфраструктуре (путеви, пруга, канали и друго).

Б) У индустрији „Праva искаra“ — завршиće се реконструкција потоњих тврдих пена, реконструкција Фабрике силикона и пластике, реконструкција Фабрике преносне опреме и Фабрике арматуре. Наставља се изградња Фабрике изолациона материјала и почеће изградња Фабрике тополизација (ГДИ) и других производних, пратећих и објекта инфраструктуре за целу индустријску зону у Баричу.

и) Наставне се градња сплоса „Уљарница“ и МПИ, и отпочети радови на индустријској зони првобројне индустрије у Ратарима „ОУОР“ „Драган Марковин“ планира почетак градње сплоса, млинова, хладњаче и санитарне клиничке.

И у другим јединицама индустрије општине планиран је читав низ реконструкција, адаптација и интервенција на пратећим објектима и објектима макро инфраструктуре (котлинаре, трафостанице, кампања, путеви и друго).

Све ово указује да ће она и наредна година бити још интензивнија у области реализације инвестиционе градње објекта индустрије, и да треба очекивати даљу успешну реализацију Средњорочног плана развоja ове зоне.

3.5.2. ПОЉОПРИВРЕДА

Општина Обреновац је претежно равничарско подручје са јаким нападним повољним природним условима за развој пољопривреде и производње, нарочито ратарства. То потврђује и чињеница да од укупне површине Општине од 40.995 ха под пољопривредним површинама је 38.789 ха, од тога површине у друштвеном сектору 5.617 ха, друштвени сектор се огледа кроз постоење радионице агрономије „Драган Марковин“ и Земљорадничке задруге Јубилин (обухватају површине око 24 ха).

Пољопривреда је некада била водећа грана у Општини Обреновац. Међутим, без обзира на динамичан развој индустрије, она увек заузима видно место у привреди општине, јер са развојом укупне привреде, развијала се и производња хране и предрада пољопривредних производа.

У периоду 1974—1975. године инвестирало је у пољопривреду општине 42.918.000 динара. Ова средstva уложена су у:

- почетни радове на подизању воћњавке „Ворбис“ површине 180 ха;
- уређење све десистема за наводњавање воћњавка „Ворбис“ и „Ушће“;
- изградња је сушила на „Младости“;
- ојачана је машинска парк друштвеног сектора;
- повећане су површине у друштвеном сектору.

Стопа инвестиционог улагања у овом периоду износила је 9,9% а друштвеног производа 7% (пре-

расчету на цене из 1975. године). Динамика инвестиционог улагања нарочито је добила у своју симобухтност и интензитету 1976. и 1977. године. Друштвени сектор пољопривреде у ове две године уложио је 90.976.000 динара инвестиционих средстава из којих је изграђено:

- 14 откупних станица за млеко,
- 2 апотеке — продавнице за снабдевање индивидуалних пољопривредних производа и репроматеријалом,
- за откуп пољопривредних производа и један пункт за пружање ветеринарских услуга,
- радионице и насташинице у Стублицима и Забрежју,
- подигнут је плантажни воћњак „Ворбис“,
- извршена реконструкција фарме свиња,
- откупљено 253 ха пољопривредног земљишта, а уложена су знатна средства за ојачање машинског парка и у друге инвестиционе захтве,

У поступку арондизације у овом периоду радио организација „Драган Марковин“ је од откупних 253 ха 66 ха дала у замену за арондизацију земљиште и исплатила у новцу 1.782.000 динара.

У организацији дуждевог рада „Драган Марковин“, поред улагanja у првобројну индустрију, предвиђају се даља улагања у плантаже воћњавке, објекти за сточарку производње, путну мрежу, набавку нове опреме и друго.

У овом периоду постигнути су резултати у области одржавања средстава и дара друштвеног и индивидуалног сектора, као и јачања материјалне основе индивидуалних пољопривредних производа. У тој србији, у складу са програмом „зеленог плаха“ уложено је друштвеним средствима у набавку опреме путем давања повољних кредита са 20% учешћа индивидуалним производицима, укупно 17.140.000 динара а 4.500.000 динара конститутивног учешћа. На овај начин је у доброј мери терених хричника ојачао индивидуални сектор пољопривреде Општине, а што има одраз у стапајућем повећању популација откупних пољопривредних производа и стварању тражних вишкоva.

Почетком 1977. године остварени су први резултати на реализацији Саобраћајног споразума о здравственој заштити сточног фонда. Овим споразумом је договорено одржавање средстава за обезбеђење ефикасне заштите стoke и за ограничења развоја сточарства. Споразум су потписали: Ветеринарска станица, РО „Драган Марковин“ и СО-е Обреновац. Тако је покренута шира акција на изради програма уређења пољопривредног земљишта, што треба да донесе одређене резултате на окруžujuћim поседима.

Све најбоље активности у пољопривреди општине у првоточном периоду донеле су добре резултате. Тако су трохи вишкоva повећани за 1977. годину у односу на 1973. годину, за 68%. У истом периоду број трактора са 220 кг 1973. године, на 450 кг 1977. године, а млечност по кратви је порасла до 300 литара. Остварени су рекордан принос кукuruza од 85 мг, шишене 72, број удружених земљорадника се стапајућем повећању и сада је 230 удружене.

У 1975. години подручје општине је било покријено са 13 противнаградних станица. Средstva за противнаградну заштиту убрајају се од приватног сектора и то стоти од 5,4% од катастарских прихода и од друштвеног сектора 1% од дохотка. Укупна про-средstva годишња сума која се из ових извора убраја и антиажује за противнаградну заштиту износи 3.000.000 динара.

Сва напред наведена кретања указују да је реално очекивано да ће се у области пољопривреде Сремској планинској развоју 1976-1980. године, у ком периоду ће се уложити у инвестиције пољопривреде преко 640.000.000 динара, успено остварити.

У овој области предстоје нам значајни послови, који по својој сложности, ефектима који се после реализације очекују, превазилазе све до сада отворене резултате у развоју пољопривреде у нашој општини.

3.5.3. ВОДОПРИВРЕДА

У области водопривреде до 1976. године чини-ни су захтави за промишлену капацитета за одбарању од поплава и редовно су одржавани постоећи објекти. Међутим, у 1976. години и 1977. активност у градњи водопривреда је нарочито на плану инве-стиционих захтава, уређења водотока Купинца и Тамишке, као и мелиорационог подручја „Младост“ „Велика Бара“, чијим се уређењем заштити 10.000 ха плодног пољопривредног земљишта. Израда пројекта овог мелиорационог система по предрачунима износи 2.620.000 динара, а финансира се из удржава-нске средstве 2.320.000 динара и 300.000 динара из средstва буџета. Радови на пројектовању се при-воде крају и у 1978. години треба да се сачини конструкција финансирана, изврше остале при-преме и отпочну радови. За реализацију пројекта потребна су знатна средства. Предлог је да се сре-дством обједише учешћем свих субјеката заинтересованих, преко посебног самоуправног споразума (СО-е, ПКБ, интересесне заједнице, пољопривредни прво-врштници, банка и други).

За систем „Вај-бара“ — Забрежје, нарушени су пројекти и скоро завршени за каналску мрежу и прву станицу. Нињова реализација треба да остане у 1978. години у оквиру заштите извориш-та водовода. За пројекат је уложено 470.000 динара.

У оквиру Установе индустриске зоне Барич, на основу ДУП, уговорена је израда пројекта за изградњу насеља и решење питана мелиорације у систему Барич — Мисловин. Израда документације која је кошта 4,5 милиона динара. Средstva обезбеђује КФ, ПИБ и Фонд вода СР Србије. Реализација пројекта треба да иде у оквиру изградње објек-та Индустриске „Праve искаре“ Барич.

Почетком 1978. године треба да отпочну радови на изради инвестиционо-техничке документације за решење питана мелиорација у делу општине који покрива месна заједнице Пиромон. Истовремено са израдом пројекта треба да отпочне при-преме за склапање конструкције финансирања и утврђивања динамике реализације пројекта.

За заштиту територије општине од птичег у-тичија спољних вода (поплаве) у посматраном пе-

риоду, поред припрема за изградњу насеља Барич — Мисловин, у оквиру Интересне заједнице водопривреде Београда, врше се припреме за реконструкцију насеља око изворишта водовода („Половац“) и реконструкцију и изградњу насеља око то-ка и улица Тамишаве (Првенаја јабука).

Сви ови радови су значајни и велики и по фи-зничком и финансијском обиму, и траже постајања свих заинтересованих субјеката, како би се у планској динамике могли запршити.

Формирајући интересесне заједнице за водопривреду и мелиорације, увођењем првих десетак одличићиваних и у оквиру области, решење ових проблема треба да добије значито утицајно на општину на проклети период.

Посебан проблем, на чијем решавању се поста-дадило, јесте регулација токова на територији ГПЦПА, решење питана подземних и површинских вода, повезани са изградњом кишне канализације.

Регулација Тамишаве је у току у дужини 1,6 км, а износ од 4.900.000 динара финансира Комунални фонд из слободних средстава — 50%, а 50% из средстава кредити.

Пројекти за регулацију Купинца су завршени. Комунални фонд је финансира израду пројекта са 200.000 динара ангажованим средствима, док предрачунска вредност ових радова износи 110.000.000 динара. Почетак радова треба очекивати у 1978. години.

Самоуправни споразум за водоснабдевање и регулацију водога режима у Уровицима и Кртићкој, финансира се уређење и заштита овог подручја од отпадних вода и подземних вода. Предрачунска вредност овог захвата износи 5.340.000 динара, при чему уздужена средstva буџета (ТВ) учест-вују са 50%, а средstva осталих субјеката са 50%. Радови се приводе крају.

3.5.4. ШУМАРСТВО

Ситуација у области шумарства разматрана је у шумскишим органима у 1974. години, када су донети закључци о заштити шума, а подручје Забрана проглашено за излетничку шуму.

Картографично је да је задатим годинама шумски фонд смањен со 60 ха, углавном због потребе изградње капацитета Термоелектране „Никола Тесла“ и сада износи 3.403 ха, а укупна залиха дрвета 241.461 м³, при чему је само 15% од другог подручја крају. Са чињеницом да је релативно мало подручје општине под шумом, указује на не-повољност, не само да становништво дрвних залиха, него је значајна да становништво опште здравствене заштите, с обзиром на све већу загађеност ваздуха. Ублуде треба очекивати још теку чијуту ситуацију у овом посреду, па се самим највећим неопходностима јављају популација и осељавањем пти-цина. Позната је чињеница да једно дрво са пречником разграђивати крошњом може године да аспорбује око 100 кг птицанине, па шта то значи за наше равничарско подручје, које је сада слуčaj, свише је коментарисати.

рији општине Обреновац, уз преиспитивање политике даље изградње складишног и продајног простора.

3.5.8. УГОСТИЋЕЛСТВО

У односу на раст становништва и развој општине и поред великог броја сличних угостићељских објеката, угостићељство је у заостајању. Обреновац као град још нема нов објекат хотелске категорије, па су потребе и могућности у задовољењу квалитетним угостићељским услугама заиста ка сада у раскораку. Развој друге актичне инфраструктуре (комunalних објеката), канализације, водовода и сл.) био је аутекција или се у 1977. години приступило и овом послу. Потписана је Самоуправни споразум о изградњи хотела високе „Б“ категорије, којим су уздужена ствара привреде (Угостићељско-рибарска организација 24.300.000 динара, „Прија Искра“ и ТЕ „Никола Тесла“) по 10.800.000 динара и СО и Комунални фонд 8.100.000 динара). Предрачунска вредност овог објекта износи 54.000.000 динара, а носилац инвестиционих радионица је Угостићељско-рибарска радионица организација „Обренован“. Капацитет смештајног простора 560 и отвореног 220 седишта.

Пројектовање треба да буде завршено до краја марта, тако да крајем априла месеца траје очекивање почетак изградње.

У претходном периоду реновиран је ресторан „Рибина“ и саграђен угостићељски објекат — ресторани на Трговом центру. Конструисан је објекат „Сутјеска“ и отворен ресторани друштвеног искрште.

Изградњом поменутог хотела предвиђа се и дилекција капацитета бара са објектима специјалистичких служби — што је у погод за наредни период. Врше се припреме да у току 1978. године почиње изградња мотела у Склету, као и реконструкција и модернизација постојећих објеката.

Исто као и праодријен простор гробнице, у оквиру центра у месима заједница (II и VII) уговорена је и изградња простора за пружање угостићељских услуга.

Са ОУОР-ом за туризам и угостићељство АСП „Ласта“ договорена је изградња простора за бифе, иако би се проприоност простора за чекаонице у аутобуској станици.

У радионици организацијама ТЕНТ, ПИБ и другим, подијењу са објектима за друштвени искрште. Угостићељске организације „Искра“ и „Обренован“ планирају проширење мотела на Дубоком и подизање угостићељских објеката у Забрежју.

3.5.9. ЗА НА Т СТ ВО

Задати занатствије је задњих неколико година била увећ актиузна са својим материјално-економским положајем. Отежан положај занатства је је резултат оштеће политике оптерећења обавезама у читавој републици. Скупштина општине Обреновац је међу првим донела закључаке, по којима треба у 1978. години да се смане извесна оптерећења обавезама у области занатства (сманење стопа интересесним заједницама, олакшише у области

пореске политике и ослобођење или смањење доприноса за коришћење градског грађевинског земљишта, давање локација и иницирање олакшице за отварање нових приватних радњи и локала, олакшише у вези запослења радника у приватним радионицама и друго).

Због преоптерећења обавезама и недовољне дефинисаности положаја занатства, у општини је све до 1977. године исто било у стапању. У пролећу године осећа се тенденција пораста занатске приватне делатности, што треба да је у складу са закључима Скупштине и општим политиком, која се сада води.

На територији општине тренутно има 230 занатских радњи у приватном власништву, а уписаној је око 420 радника.

Област цене занатских услуга регулисана је средином 1977. године потписивањем Самоуправног споразума о јединственим критеријумима и ценама по врстама занатских делатности.

У скрху стимулисања развоја занатства потписан је Самоуправни споразум о финансирању градње Занатско-услужног центра на локацији II месне заједнице. Предрачунска вредност овог објекта износи 10.400.000 динара, а укупни пословни простор износи 1.300 m², где корисни пословни простор 1.154 m². Инвеститори ових објеката биће сазијерни и то: СИЗ становиšta 543 m², ОУОР „Полет“ 175 m², Рибарско-угостићељска организација „Обренован“ 175 m², „Посавина“ 116 m² Београдска банка — Филијала Обренован 145 m² и заједнички простор 146 m². Пројектовање се приводи крају и са почетком сезоне треба да почне изградња овог објекта.

Врше се припреме за почетак изградње истог таковог центра у VII месној заједници („Дудови“) за чији је један део (грбница, угостићељство, бакал) већ потписан споразум. Простор треба да има око 1.000 m².

Организације удруженог рада инвестирају за своје потребе, а СИЗ становиšta још простор не давати у закуп, чиме се стварају услови да даље повећање приватног занатства отварањем нових ложи.

У друштвенном сектору занатства доскора је поред ОУОР производно-услужног занатства у оквиру РО „Слобода“ и Беогрadsко-фирзеске задруге са штампаријом „Напредак“. Међутим, у 1977. године прекласификацијом штампарија је прешла у грану индустрије. Овај ОУОР у пролећком периоду није имао неких запажених улагаша, мада постоје реални услови за његов брз развој и експанзију кооперативних услуга на територији Обреновца, на којој се налази много града. Ови услови довољно искршитење. Врше се испитивања, како би се у 1978. години нешто више урадило.

Највеће улагаше друштвенног сектора у области занатства у 1976. и 1977. години има РО „Бора Кечић“ на градњи сервиса, за поправку и одржавање моторних возила на локацији Бело Поље — II месна заједница, запада што је до сада уложене око 25.000.000 динара. Радови су у току и очекује се да не буде крај маја 1978. године бити завршени.

Друштвени сектор занатства у досадашњем периоду (осим ове веће инвестиције) није имао зна-

чајнијих захаста, али се очекује да ће убудућем периоду, ове иницијативе од стране Скупштине и њених тела, бити решавани кроз сопствену иницијативу организација удруженог рада.

3.5.10. ПУТНА ПРИВРЕДА

Изградњу и одржавање улица и путева на територији наше општине финансирају Путни фондови грађа, (улице, путеви IV реда — сада локални, путеви III реда — сада регионални), Путни фондови (републике) путеви II реда — сада магистрални). Комунални фонд општине и месне заједнице путем самодоприноса.

Укупно је у пролећком периоду изграђено (подлога и пречијено) коловозне траке са бигом (којим — асфалтирају) 51 km, путева IV реда. За ове радове ангажовано је преко 30 милиона самодоприноса и средстава фонда Грађевине и Општине.

Исто тако изграђено је 7,5 km путева III реда (Конакти-Степеница) 30 km, Влада-Дражевачки, 23 km, ТЕНТ-Миладић, 20 km. Често је уложено 8,9 милиона средстава фонда организација удруженог рада и подлоге и месних самодоприноса.

Преко 90 милиона динара у новим и радиоја начину изложено је у пресипању пешака са шалчијам, чиме је модернизовано 130 km, некогатворица путева. Управено је 5,5 km трошка из средстава на саобраћајницама и месних самодоприноса.

Поред дела централне саобраћајнице у дужини од 1 km, у пролећком периоду модернизован је коловоз у улици Вука Карапића, изграђено 1,5 km улице у улици „Музичкој колонији“ 24 km у насељу „Дудови“, 20 km у насељу Равати. За ове радове уложење су средстава у износу од 20,9 милиона динара.

Знатна средства фондоа се издавају и троше на редовно и зимско одржавање путева и улица. И поред свега наведеног, са становиšтима не може бити задовољено.

Припреме су извршene да се у наредној години изгради 15 km, докаличних путева (III реда) 5 km, регионалних путева (III реда), 5 km, улица у II и VII месној заједници, извршија реконструкција улица Милана Мишића, Лубе Ненадовића, делови улица М. Тита и Војводе Мишића и део улице Боре Марковића и Момчила Ђуковаслављевића. У току су припреме за изградњу једног дела улица у VII и IX месној заједници (Равати и Роговића). Изградња и реконструкција ових улица треба да буде уложено преко 35 милиона динара.

3.5.11. СТАМБЕНА ПРИВРЕДА

Изградња становиа на територији наше општине овлаши се у друштвеној и личној својини. Изградња становиа у друштвеној својини биле је организована до 1975. године као производња становиа за грађане, и да је у 1975. године формирањем интересних заједница изградња становиа је друштвено усмерена. Станови у друштвеној својини грађе се на следећим локацијама: стара сточна пијаца — 744, „Дудови“ 439, стара игралиште 94, Барчи 32. Од тога је завршено и усвојено 186 становиа (II месеца

заједница), до краја године треба да буде усвојено 283 станови, а сви остави до половине 1979. године. Укупна предпоставка времеља становија који су изградњи износи 650 милиона динара.

Решење стамбених питава личним средствима знатно добија у интересу. Укупно је изградње 2.050 становиа у индивидуалном власништву у пролећком периоду. У изградњи 1.200 становиа учествовају и друштвени средства путем кредита које дају радионице организације и Београдска основна банка „Београдска“.

Овакав замах у изградњи становиа, поред затежавања друштвених структура, резултат је увећања највећег система одлучивања у овој области, односно интересовани организација и самоуправни споразуми у власти привремељају средстава и њивога трошкова.

У току пролећне године почело је организовано опремавање и уступљавање поксаје изградњи станови у личној својини. Крајем пролећне године преко конкурса додељено је 18 платаца за подизање индивидуалних стамбених зграда. Припреме су у току да у овој години буде знатно више уређено по овим питавима.

Многе мере, од стране друштвено-политичких организација и органа скупштине, предузете су у правцу уставног организовања на пољу одржавања становија. То су мере и организационо-кадрскоски и материјалном јачању ОУОР СКП која се бави одржавањем стамбеног фонда, на активирању рада кућних савета, на активијем односу становија, удружењима и средстава којима располажу кућни савети и друго.

3.5.12. КОМУНАЛНА ПРИВРЕДА

Упоредо са динамичним развојем привреде општине, растао је број становништва и потреба задовољавања општег друштвених и личног стандарда. Мебитуш, недостатак основних комуналних објеката (водовода и канализације) је био основно објексте заостајања у развоју грађа.

Ниска равнинска конфигурација тла, подводни и релативно мочварни земљиште, на којем је лоцирано шире подручје Обреновца, са велиним бројем септичних јама и загађених бунара птијаде воде, има олдриз на здравствено стање становништва.

Зато је период 1974—1977. године посебно карактеристичан по мерама и акцијама на разрешавању ових основних животних потреба становништва.

а) Пројекат фекалне канализације Обреновца уређен је још 1976. године, он је био усвојен са условима Генералног урбанистичког плана. Према том пројекту изграђено је главни колектор фекалне канализације који иде целом дужином улице Војводе Мишића и паралелно са бившим пругом до Колубаре. Реализација ове инвестиције финансираје се из средстава комуналног фонда и буџета СО у висини од 8 милиона динара (изградња завршена 1972/73 године).

У току 1976. и 1977. године изграђена је Главна пристанишна за пречијавање и испуштање отпадних вода из Колубаре. У овом периоду изградња

је и секундарна канализациона мрежа за приклучење завршних становица (старо игралиште у улици Боре Бирба) на стари септичку јаму у дворишту бање, у укупној дужини од 1.050 метара.

У току ове две године изграђена је документација и почела изградња, која је ових дана приведена крају, првмарног колектора и потисне црпне станице у улици Момића Вукосављевића, Лубе Недадовића и Војводе Мишића, у оквиру изградње становица на II месној заједници.

У току 1976. и 1977. године, усклађена је постојећа и изграђена нова документација за изградњу фекалне канализације (изједи пројекат и главни пројекат за поједине објекте), тако да се она сада одвија у складу са Генералним геобантистичким планом Обреновца.

Изградњи је колектор фекалне канализације у улици Боре Марковића и Миле Манића са првом станицом на Кундићима, завршена је градња главног колектора фекалне канализације и главне црпне станице у раду, односно извршење постојеће секундарне мреже.

У периоду 1974—1977. године утвршено је преко 35 милиона динара у грађу капацитета фекалне канализације углавном из средстава комуналног фонда и буџета СО Обреновац, уз коришћење кредита „Београдске“.

До 1980. године време документације која је изграђена утвршено се још најмање 45 милиона динара по динамичним инвестицијама програма изградње фекалне канализације. Тако се ће у 1978. години наставити градња:

- колектора фекалне канализације улица VI Београдских батаљона,
- колектора у улици Боре Марковића и назуле „Дудовић“;

- колектора за насеље Циглана, и низ делова секундарне мреже за приклучење на већ изграђене промере.

Укупно у грађу капацитета фекалне канализације утвршено је и утвршено се у периоду 1974—1980. године преко 40 милиона динара.

Друга фаза обреновачког водовода изградње је 1967. године. Међутим, на водоловоду изградње је у 1974. години било прикупљено само 168 станова (у Обреновцу) и 1974. године било око 10000 становника, а 3.700 становника користи се водом из водовода, док око 24.000 становника на подручју Обреновца са пристраним насељима није имало могућности снабдевања западним пијавим водом. Зато је у 1974. године завршени нови пројекат снабдевања пијавим водом, за потребе око 90.000 становника. По том пројекту изграђена је реализација трајног решења снабдевања града водом (изградњом нових објекта бувара, филтерских постројења и главног центровог водовода из Дабреља, преко Обреновца до Мисловића, реклерирајући и друго) чиме се могућност производње и претварање воде пење са постојећим 60 лит./сек. у 1974. години на 230 лит./сек. у 1978. години. У 1977. години прикупљено је 2.650 корисника, а око 12.000 становника користи се чистом пијавим водом из водовода (преко 6.000 више него у 1974. години). Изградње је 7 km. примарне мреже и 19 km. секундарне мреже водовода.

У овом периоду утвршено је преко 50 милиона динара на изградњу капацитета водовода, до 1980. године предвиђа се утвршак исто толико масе представа. Инвеститор за примарне објекте је ТЕ „Никола Тесла“ Обреновци.

У овом периоду изграђена је нова сточна папија и дата на употребу средином 1976. године (саграђена је приступна сабрађајница, плато за сипну и крупну стоку, паркинг за запрежна возила, сточна вага, електро распора, ресторон, пословне просторије, книжна канализација и друго).

У 1976. години, завршен је објекат капеле на гробљу и дат на употребу. Уговорни су радови на оправљању гробља.

Грађевину објекта је финансирао је комунални фонд и буџет СО Обреновац а уложена средстава премештају износ од 26. милиона динара.

Употребој са стамбеном градњом и градњом пословног простора ради се улице, паркинзи, обезбеђавају подножје, изградњом магистралног подземног пута и неговог ОУПРА, ради ефикаснијих и квалитетнијих услуга на пружању комуналних услуга грађанима и одржавању јавних објекта и чистоте у граду.

Поред већ изграђене мреже (Звечка, Миле Јакара улица и друго) у овој години треба да се грађи мрежа у Равним, Радиковима, Зечевој — Ваљевском путу, и у другим деловима града. Време се притређује да за конструкцију финансираша и отпочинење радова.

Иако је уложено дosta напора и рада, да разреши проблем телефонског сабрађаја, нису постигнути позитивни резултати. Пре две године склоњен је Самоуправни споразум и уговор о пропишући ТЦ на 2000 бројева (пошт 1400), пропусне мобије за Београд са 240 капацита, реконструкција и изградња мреже у Обреновцу, уграђивање ВФ у уличи Радивоја Тадића, Комунални фонд и уграђивање са ученицима од 45 школа мобије обавезе, правдајући то кашњењем од стране испоручнице опреме. Укупна инвестиција прелази 20 милиона динара. Задња утврђавања и писмени докази говоре, да ће ова инвестиција бити реализована у 1978. години.

Е Програм изградње нових објеката и реконструкције постојећих за снабдевање организација трајног рада и грађана са електричном енергијом врло мало је реализован. Скуспуштина, привредно-политичке заједнице организације и органи, до сада су инспирисали на потребе да се план брже осврнује, или реаговања и ангажовањем. Електродистрибуције“ Београд није била алергована.

План предвиђа изградњу 28 грађевина, електрификацију Иверића, подизање трафостанице и реконструкцију мреже у Љубињини, изградњу неколико ваздушних водоза, као и каблирање једног броја ВВ рачиње изградњом.

Сем оточинских насеља на неколико објекта, остало је, што је утвршено, представља незнатан део у односу на планирано. Утврђена је да ће цео план бити реализован у 1978. години.

Крајем прошле године покренута је иницијатива

и Скуспуштина је донела закључак да се у овој

години почне са припремама за топлофикацију

Обреновца. Колико је ово важно и значајно за наш град искључује потребу сваког даљег коментарисања.

Друштвено-политичке организације, тела и органи Скупштине настављају са у протеклом периоду, да предузимају мера и пружају непосредне помоћи, подизију ново организационо-техничке, материјалне и кадровске оперемљености. Стамбено комунални предузећи и негови ОУПРА, ради ефикаснијих и квалитетнијих услуга на пружању комуналних услуга грађанима и одржавању јавних објекта и чистоте у граду.

Знاتна средства су уложена у материјалну основу удруженог града (тараже, возила и другу опрему, управна зграда, станови и друго) извршењем организационе промене у складу са ЗУР. Доходни и самостални видови су на више нивоу.

Међутим, имајући у виду шта нам се предстоји у наредном периоду у правцу развоја комуналних делатности, у овој години се мора посебно интензивно радићи у правцу остваривања ових нових организација за задатке који им предстоје.

3.6. РАЗВОЈ ДРУШТВЕНХ ДЕЛАТНОСТИ

Обзиром на чинjenicу да се посматран период (1974-1977) односи на задње године претходног Средњорочног плана развоја и на прве године Средњорочног плана развоја 1976-1980. година, нужно је делимично развоју друштвених делатности посматрати у том континуитету. Ова нужност посебно се односи на област образовања, културе и физичке културе.

3.6.1. ПРЕДПОДСКОПОК ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

У периоду 1974 — 1977. године у области предшколског васпитања и образовања, као дела јединственог образовно-васпитног система, дошло је до коренитих промена и самим тим унапређења на плацну повећања укупног простора за децу од 1 до 7 година и на повећања обухвата смањења ове деле у објектима предшколског васпитања.

Удржавањем средstvima „Прве искуće“ из Барчица и Основне заједнице деце запите Обреновци изградијен су у Барчици (Колонији) малиници објекат је за окупљање деце јасленика (једна до три године) и вртићног узраста (3 до 7 година). Укупна површина објекта је 800 м² и имотује смештај 120 деце и то у јаслеником делу 30, а у вртићном 90 деце.

Поред изградње објекта и чланог опремајући прописаним начинствима и педагошко-идијатичким материјалима, уградено је и двориште за децу у коме је монтирано многошто спрса за децу и игру и забаву (капацитет 100 деца).

Објекат је предаден на употребу 13. XI 1976. године а инвеститору је комплетно преко 5.000.000 динара.

Почетком септембра 1977. године запиšeа се изградња и целиокупно ремеке објекта (класнице не грађење) у дворишту ОШ „Посавски партизани“ у Обреновцу површине 1004 м² и капацитета 150 деце. Јаслени део може да прихвати 30, а вртићни 120 деце.

Објекат је коштао 11.120.000 динара, а инвеститор је Основна заједница у Обреновцу. Такође су обезбеђена средства и извршење премреце за изградњу објекта на II месној заједници у износу од 16.500.000 динара, чија изградња почне са сезоном 1978. године. Инвеститор је ТЕ „Никола Тесла“ и Основна заједница деце запите.

За стварање простора, односно подизање објекта за потребе окупљања деце од 1 до 7 година уложено је или ће се уложити на подизају општине Обреновцу у периоду 1974 — 1978. године преко 32.620.000 динара.

Повећањем простора створени су услови за смештај значајно већег броја деца узрасту него што је то било случај претходних година. Није потребно говорити какав значај имају запосленог родитеља да му је дете смештено у установу која му, поред основне бриге и нете, пружа и васпитно-образовне садржаје. У сва четири објекта (у Обреновцу и један у Барчици) укупно је смештено 606 деце: јасленог узраста 180 а вртићног 426. Од уписане на стапе у периоду пре 1975. године, смештено је за 100% више деце, јер је у 1974. године било само 308 деце оба узраста.

Знажајан је и подatak да је у предшколској групи вртићног узраста укључено 111 деце, која има пуних 6 година и која представљају значај образовне структуре када долази у први разред основне школе, јер су могоћи већи образовни резултати у одељењима у којима је већи проценат ученика било претходно обухваћен предшколским васпитањем.

Ако овом броју (III) додамо и 80 деце, такође старијег предшколског узраста претходне деце Рома, која су окупљена у првим одељењима ОШ „Јован Јовановић Змај“ у Обреновцу и ОШ „Душан Полекић“ у Грабовици, односно у свим извођајема одељења у Дрену, онда је укупан број деце обухваћен предшколским васпитањем, која је 1978 — 1979. године почиње у први разред износи 191.

3.6.2. ОСНОВНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

И у области основног образовања и васпитања дошло је у посматраном периоду до динамичнијег развоја и до веома сопствених резултата.

Школска мрежа основних школа остала је искљука и јањице, али је дошло до побољшања простирајућих услова рада неких школа.

Основним образовањем обухваћено је у свим осмосмјеничним матичним основним школама, са својим издавачима одељењима. 6.379 ученика што је 9% укупне популације узраста 6-15 година. У односу на 1985. годину, што је у односу на претходне школске године 98%, што је у односу на претходне школске године 97.5% и 95.6% значајно побољшања. У односу на претходне године, број ученика је већи за преко 200, што је последње последња година на подизају њаше општине. Повећање броја ученика посебно је карактеристично у грађевинама под називом „Образовања“.

Поред редовних одељења, организована је и специјални педагошки рад са детима којима су ментално заостала. На подизају љаше општине специјалним педагошким радом обухваћено је преко 130 деце у 14 одељења која су локирана у 4 основне школе

и то: "Змај" — 7 одељења, "Посавски партизани" — 3 одељења, "Братство јединство" Стублине 2 и ОШ "Душан Полекић" у Грабовцу 2 одељења.

Створен су услови и за организацију и увођење продужног боравка и целодневну наставе. Целодневном наставом обухваћено је 230 ученика, углавном млађих разреда и то у дводнев градском шкољском центру: "Змај" и "Јован Поповић". У односу на укупан број ученика у целом подручју општине, целодневном наставом је обухвачено 7% ученика. Процент је већи и износи близу 15% ако се узме у обзор број ученика грађачких основних школа.

У овом периоду уочава се извесна стапањаја развијање продужног боравка, а на рачун одељења са целодневном наставом. Ова појава је портала и оловара запримамо штољевима да се у београдским основним школама сва дена нађу у одељењима са целодневном наставом.

Конституисаних интересних и основних заједница у општини, па и у најбољим, створени су одговарајући нови друштвено-економски односи у области образовања која треба да обезбеди слободну размену рада и једнан друштвено-економски подујај жадан људима у образовању и оних у материјалу који производе.

Остварујући своје функције, Основна заједница основног образовања обезбеђена је бројаном превојом 1500 ученика основних школа или 22%. У 5 од 8 основних школа организован је допунски оброк за ученике који птију у школу и за ученике са недовољно материјалним средствима за живот. Преоко 1000 ученика обухваћено је допунском исхраном. Обезбеђени су бесплатни вишивни и прибор са свим реченицима, II. и V. разреда основне школе у којима се ове школске 1977/78. године ради по новим плановима и програмима, у оквиру реформе основног образовања.

Повећао се и укупан број наставних осoba, а побољшана је и квалификационна структура наставног особљаја. У непосредном наставном процесу ради 350 професионалних радника, а од тога: 100 наставника, 30 наставника разредне наставе, 150 наставника предметне наставе, 52 професора и 14 наставника ради у специјалним одељењима.

У периоду 1974. до 1977. године дошло је до веома значајних резултата у образовним задацима школa, где је школске 1974/75. године успешино завршilo претходни разред 97,90% ученика, дотле у школскоj 1976/77. години јак пронстант повећан на близу 2% и износи 98,6%. Истовремено у овом периоду, као нормална појава, дошла је и до смањења процента ученика упуштених да понове разред. Са 3,1% у 1974/75 години пре понове се смањио и износи 1,4% у 1976/77. години.

Додамо ли овим образовним резултатима и добијена значајна друштвена признања града Београда (Октобарске награде) за остварене врхунске резултате на такмичењима републиканског и савезног ранга, можемо без резерви истaćи да су наше основне школе постигле у овом периоду пуну афирмацију.

Уложено су знатна материјалna средства у изградњи новог школског простора основних школа у периоду 1974 — 1977. године као и средства у адаптацији појединих објеката или просторија.

У Малој Моштаници завршена је школска града у 1975. години чији је инвеститор СИЗ основног образовања, а изградња овог објекта је плансkih задатак из периода 1971/75 година. Завршена је изградња школске зграде у Грабовцу, у 1976. години чиме је реализован један од задатака из плансkih развоја 1976 — 1980. године и ако је изградња овог објекта, који је коштал преко 13,100.000 динара, фигурирала и у претходном плансkom периоду. Најзад, довршена је и додградња школског простора у ОШ „Јован Јовановић Змај“ површине преко 2,300 m² (чионице, кабинети, радионице за ОТО, библиотека, просторије за целодневну наставу, кухиња са трпезаријом). Вредност овог објекта, без фискалне саље, која је ових дана завршена и чека се њено опремање, износи нешто више од 20.000.000 динара. Изградња фискалните сале и творење двојне коштаре преко 5.890.000 динара.

Ако се узме у обзор поправке и замене додграђивања подлога и/или столарије које су школе same додграђиване, у којима је уложенознатно више од 35.000.000 динара у повећању простора основних школа или на побољшању постојећег.

Прима томе, у 33 школске објекта различите старости и подобности, расположено у овом претпоставку са 1.600 m² школског простора или 1,5 m² по ученику чији је увек вије у складу са постојећим нормативима, али је ставе, него пре 2 — 3 године, када је било само нешто више од 6.000 m².

3.6.3. СРЕДЊЕ УСМЕРЕНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

До 1. септембра 1977. године у Обреновцу се се спредњим образовањем бавиле 3 школе: Школа за КВ радионике, Економска школа и Гимназија, са укупно 2.173 ученика и 67 одељења. Знатан број ученика из наше општине је у Београд одјазан у спредње школе, које нису постојале у Обреновцу.

Због раскорака у потребама друштвости, за одређеним профилима кадрова и кадрова које су наше спредне школе образовање, свршени ученици, тешко су се запошавали. Ледаје да настављају да школе на факултетима.

Реформа спредњег образовања је императив наших самодуправних односа у области образовања кадрова створила је могућност, а и обавезала у исто време, да наше спредне образовање организујемо тако да оловараје потребама удрžујућег рада и даљим жељама појединача, ако жеље даце школovanje.

С тим у вези, радији људи све три спредне школе у Обреновцу референдумом су се изјаснили да стварање је јединствено образовно-васпитне организације у области спредњег образовања — Образовног центра у Обреновцу. Одлука о отварању једне организације у спредњем образовању резултат је реализације задатака из реформе спредњег образовања као широко покренуте политичке акције.

Благовремено су изabrani органи управљања, извршиен упис у судски регистар и донети основни нормативни акти.

Веома одговорно Образовни центар обавио је први постављени задатак: потпуни упис спредњих основних школа наше општине у I разред Заједничке основне средње усмениченој образовања.

Од 820 ученика VIII разреда основних школа у I разред Заједничке основне општине је 802. Поред овог броја уписан је један број ученика који претходне године нису могли бити уписаны због недостатка простора, један број ученика из спредних општина и оних који су се у међувремену доселили у Обреновac. Према томе, Образовни центар у Обреновцу уписао је 862 ученика у I разред Заједничке основне у школској 1977/78 години и формирао 29 одељења. Уписом, готово 100% спредних основника из наше општине откњесио је потреба, као у раним годинама да велики број ученика одлази у Београд на даље школovanje, што је иницирало и ныхово веће материјално улагаше.

Иначе образовни центар укупно има 2.369 ученика и 72 одељења. У њему су ради по старим програмима, док не изнади раније генерације: Гимназија и Економска школа (II, III, и IV разред), односно II и III разред Школе за КВ радионике.

Период 1974 — 1977. године испуњен је и интезивним решавањем школског простора за потребе Средњег образовања. Кроз постојеће диста стапре и додградње зграде Школе за КВ радионике урађен је у 1975. години монтажни објекат површине преко 200 m², односно са 4 чионионе које се користе у две смени. У овај објекат уложено је преко милион динара. Почетком септембра 1977. године извршена је и адаптација зграде Школе за КВ радионике.

Благовремено сагледавајући све веће потребе у простору, који је био у оптежујујућим израженjem у школској 1977/78. години када треба уписом објавити све наше спредње основе, још у 1976. години обезбеђена су средства за додградњу 8 - нових чионионе уз постојећу зграду Гимназије. Употребом у 2 смени практично се додило 16 чионионије што је у овом тренутку задовољило потребе у простору у Образовном центру. Проблем простора постао је у овима уз помоћ наредних година када било дошло до знатно већи броја ученика и одељења.

Средства у износу од 5.000.000 динара обезбеди-ла је Републичка заједница усмениченој образовању за привреду и друштвено-деплатнији зупротија организација Града и општине.

Инвестициона улагања у области образовања и васпитања (прецрпско образовање и васпитање, основно и спредње образовање и васпитање) у по-већању простора и подизање стандарда наставе, у периоду 1974 — 1977. године, износи преко 60.000.000 динара.

3.6.4. КУЛТУРА

На пољу културног живота дошло је до промена, како у обогаћивању културног програма по вим садржајима и разноликом активношћима тако и у погледу подизања материјалне основе културе. У периоду 1974 — 1977. године приступије је развој носилаца културних збивања наше општине: Ма-

тичка библиотека „Влада Аксентијевић“, Народни учиник и Културно просветна заједница.

Укупан књижни фонд повећан је на 56 хиљада или једна књига на једног становника наше општине чиме смо постигли минимални међународни стандард (једна книга по глави становника). Упоредо са повећањем књижног фонда, у коме је повећан број књига из марксистичког садржајом, порастао је и број читалаца у чијој структури уочавамо већи број радника. У овом периоду отворена су 3 нови punkti (сала) у ОШ има 13, у којима се поузданјују књиге и остale публикације. Нови punkti отворени су у Скелу, Баричу и насељу Млада Милошевића.

Конституисањем Основне заједнице културе у Обреновцу створени су реални услови за већим захтевима радијних људи и грађана у вези са културним активностима. Од 1974. године чешће је гостовање београдских позоришта у Обреновцу. У 1975. години приказано је 8 позоришних представа за грађане, а у 1976. години број представа је још већи. У 1977. години у Обреновцу је 9 пута организовано гостованje неколи београдских позоришта.

Аматерска друштвa, посебно МАТ, су у овом периоду била активна. МАТ је у периоду 1974 — 1977. године одиграо преко 70 представа на територији општине.

Доста се радило на стварању одговарајућих просторних услова за потребе културних садржаја. У 1974. години завршена је комплетна адаптација Чесног дома у Обреновцу према пројекту Завода за заштиту споменика културе у Београду. У овај објекат смештена је Матична библиотека „Влада Аксентијевић“.

Да би се обезбедио потрошни простор и за културне активности радијних људи и грађана у Обреновцу и на сеском подруčju, у 1975. години закључен је Друштвени договор о обезбеђењу материјалних средстава намењених за изградњу Дома културе и физичке културе у Обреновцу и изградње одговарајућег простора на сеском подручју. Потписани договор обавезали су се да по утврђеној динамици обезбеде средства за адаптацију 14 зградних домаћина за потребе месне заједнице, односно културе на селу и изграде Дом.

На реду је адаптација дома у Трстеници и Конатицама. Укупна улагања у овим објектима предлази 7 милиона динара.

Најакрупнији инвестициони подухват у области културе наше општине јесте изградња Дома културе и физичке културе у Обреновцу. Грађевински радови су извршени у оквиру ГБ „Комитете“ и према сложеној ситуацији, развио се одвијајући предвиденим темпом. Ожењује се да ће прва фаза овог објекта бити извршена и пуштена у употребу у току 1978. године. Укупна предпоказана вредност радова у првој фази преслази 56 милиона динара, док се проценjuје да ће за комплетно извршење објекта с обзиром на пораст цена бити потребно преко 85 милиона динара.

Потписан је посебан самоуправни споразум за изградњу дома у Кртињској и Уровицама. Изградња дома у Уровици је почела. По посебном дого-

вору планира се у 1978. години адаптација дома у Склети. Врше се припреме да се у 1978. години склопе којајстукције финансираше за домове (центре месним заједницама) у осталим месним заједницама, како оних објекта који су утили у друштвеним договорима, тако и у другим месним заједницама, и тиме ова акција успешно привреде крају, односујући свим месним заједницама створе неопходне услове за обављање друштвених послова, развој културе и задовољавање других заједничких потреба.

3.6.5. ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Знатна пажња посвећена је и стварању услова за задовољавање потреба радионих људи, грађана и омладине у спортским активностима и рекреацији. Према утврђеним плановима из 1976. и 1977. години изграђени су терени за "мале спорте" (кошарку, рукојетку, волејбол, мали фудбал) у 8 месним заједницама. Укупни површине изграђених терена износи 7.500 m², а улагања износе 703.968 динара. Наслеђе стручне обезбеђење су: Основна заједница физичке културе, Индустриска "Праја искара", основне школе, месне заједнице и СД "Раднички". Сви терени су у непосредној близини школа, које их користе за наставу физичког васпитања. Тај највиши зачето је стварање центра за физичку културу у местној заједници.

Спортички терени изграђени су у местној заједници Скелети, у Јубилејну и Стубљанима, појединачно у Дрежнику, Барчи и Обреновици.

На фудбалским теренима у Белој Пале, Стубљици и Тарашама изграђене су и саставнице.

Приходи се креју напрага фудбалског терена у местној заједници Забрежје. Припреме су у току за изградњу и напрага терена за фудбал и мале спорте у шијешастим месним заједницама. Са највишом реализацијом значиће се да подносију услови за бављење спортом и физичком културом радионих људи и грађана наше општине.

Изградња Лома културе и физичке културе у Обреновици, у коме је добар део простора определjen за спортске активности и рекреације (кала и терени за мале спорте) треба да примијени простор за ову врсту активности у наредном временском периоду. Уз хотел планира се изградња затвореног базена олимпијских размера и терена за рекреацију.

3.6.6. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Здравствену заштиту на територији општине грађани користе преко Дома здравља, 10 здравствених станица — амбуланти по селима, здравствене станице у "Проводијски" Барци и антиутеро-берултуног диспансера. У овим установама ради 155 медицинских радника, од чега су 25 специјалисти, 60 лекари опште практике, а остало су мелицински радници — техничари, лабораторији, фармацевти и други.

У 1976. години површина је нова зграда. Дом здравља у Обреновцу чини је простор уведен у са 2000 m². Проширењем овог простора омогућена је набавка савременије опреме и боза организација

ја рада. У 1975. години формирана је служба за месним рада у којој ради три лекара. Циљ ове службе је да се пацијенти брже и комплетније лече. Фонд изгубљених часова због болести се смањује у радним организацијама. Услуги рада ових служби могу се сагледати преко здравственог става грађана. Поједине болести које су биле распространјене на овој територији (туберкулоза, мајарница, венерични болести) смањене су у великој мери, а дечја парализа, мајарница и дифтерија сада су врло ретка појава.

Дом здравља Обреновца обављајући своју превентивну делатност годинама прати и услове становништва на територији општине Обреновача, па по-ред осталог и проблеме са снабдевањем становништва здравством пијаћом водом, као и проблеме у вези са могућим настанком епидемија због високих подземних вода. Подземне воде се издавају у следећим угроженим убрзаним по-дручјима Обреновца (насеља "Лудови", "Ливадице", "Ливаде", поред Куници, "Шљивице", поред Тамишке и насеље у близини ТЕ "Никола Тесла", као и делови насеља Барича и Мисловића).

Делови насеља у Обреновцу ("14. октобар", "Вашарите", "Болници", пристор код Гимназије), бања, насеље код Радаслица, "Музичка колонија" у Обреновици који чини пододини или су имали нерешен проблем снабдевања водом такође су биле ундокументиране опасна подлога за избајење епидемија.

Поред додатних простора Дома здравља у Обреновици и изградње избуђувала у Звечку, Умљи и Ратарима, Врдник се у припремише за подизање здравствене станице на трошак Организације Државе — Јубилејног из средства СНЗ Одржавање западе, и у Скелети, из средстава заштитерованих станица уздуженог рада, везано за изградњу ТЕ "Никола Тесла", "Б". Изградња ове две здравствене станице планира се да почне у 1978. години.

3.6.7. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Социјалној заштити посвећена су сваке године све више пажње и усвемара нарастајући. Посебна брига је вођена о радним људима и грађанима са ишким примињима, затим о заштити деце и помоћи њиховим родитељима на ишком уздашњу, о дечјем доказатству, ретресу на име смештаја у дечјим установама, накнади трошка потоњаја трошка дома за хране, у припрему боравака и другим видовима бриге о деци. Стварају новчане помоћи и тренутне помоћи, су такође вицови социјалних давања грађанима.

У 1976. години дошло је до конституисања Центра за социјални рад, чиме је учињен још један корак напред у овој заштити. Средстви су обезбеђена, те су створене веће могућности за применијене ствене солидарности.

Дом за ногу старијих ради још од 1972. године чији је капацитет око 130 места. У Српскојочном плану 1976. — 1980. године планирана је адаптација зграде АТД-а чиме би се капацитет Дома повећао за око 50 места. Реализација овог планског задатка је у току (инвестиционо-техничка документација је прибављена).

Изграђен је пословни простор за Центар за социјални рад, у површини од 377 m² у вредности од 2.062.537 динара.

У току су припреме за подизање објекта и отварање матичног клуба за старије гравање и пензионере у Обреновцу.

У посматраном периоду на социјалну заштиту

деце и грађана просечно је годишње издавају од 10,0 до 15,0 милиона динара. Овом питању у наредном периоду мора се поклонити доста пажње у организационом погледу, а посебно у области логоравања и поштовања критеријума за коришћење помоћи, мада је у задње две године доста управено.

III — СТАНОВНИШТВО, ДРУШТВЕНИ И ЛИЧНИ СТАНДАРД

4.1. СТАНОВНИШТВО

На територији општине од 40.995 ха живи око 59.000 становника, од чега 40% пољопривредног становништва.

Брз развој индустрије условљен је да у општини добеје бржих промена у структуре становништва. По попису 1971. године било је 54% пољопривредног становништва, а 46% пољопривредног. 1974. године та структура се и даље мења и доистиче око 57% непољопривредног и 43% пољопривредног становништва. У 1977. године се проценује да је тај однос 60% непољопривредног и 40% пољопривредног становништва. Од укупног броја становника у 1971. години је било око 43% активног становништва, 1974. године 44% а процене су да у 1977. години има око 45%. Ово се објашњава општим порастом животног стандарда и здравственом стапању становништва, али и веома могућностим активирања радио — способног становништва.

Нормално је да је у укупно 29 насељених местима највећа динамика пораста становништва у Општини и приградским насељима (Ратар, Забрежје, Бело Поле, Мисловићи, Барци, и Звечак) углавном због бројног промена становништва и структурног захтава овог поднебја. Сам град Обреновац устројио је број становника од 1951. године (6.991) становника до 1977. године (9.093) а приближно висок раст бележе и Барци, Бело Поле, и Звечак и Забрежје.

Укупна стопа раста становништва у периоду 1973 — 1977. године на територији општине износи 1,7% при чему је механички прираштaj бржи од природног прираштја (стопа око 2%).

Употреба са развојем привреде општине дасаје је и улосвеност. Деса је у 1970. години укупан број запослених у општини Обреновац био 8.609 (причему 1.557, на јекем подлогу града, Београда), док ће у 1974. године број запослених нарасти до 9.540 да би у 1977. години било укупно запослених око 11.633 на територији општине 9.122 и на ујеком приближном високом расту бележе и Барци, Бело Поле, и Звечак и Забрежје 2.511).

Уочава се да развојем привреде општине дасаје је и улосвеност. Деса је у 1970. године укупан број запослених порастао за укупно 2.093. Међутим, темпа измијена у виду је да на ТЕ "Никола Тесла" у овом периоду ангажовани велики број ради снаге се стране — извозача тако да овакав пораст за посљедицама и није реалан.

Када се исказују утицај страних извозача на територији општине Обреновац онда се ове повољне запослености у периоду 1974 — 1977. године

своди на око 1400, што значи да је просечно годишње запосленост расла са 400 на 460 радника. Тренутно на евиденцији Интересне заједнице је око 2000 незапослених, али се сматра да их реално има око 1660.

Програмом развоја 1976 — 1980. године предвиђено је да динамична стопа запошљавања у 1980. години приближно олимпијски оваки број на евиденцији незапослених.

4.2. ДРУШТВЕНИ И ЛИЧНИ СТАНДАРД

Повећавајући стандарда радних људи и грађана општине је циљ наше друштвне. Зато се у склопом будућег временског раздобља овоме даје приоритет, а свака преткоско време мери крај раст или пад стандарда.

Карakteristika да у 1977. години око 40% становништва остварује егзистенцију у пољопривреди и 60% у другим делатностима указује на угледност извора делатности на стандард и структуре стандарда грађана. Просечни начин личних доходака запослених у општини у 1977. години износи 4.450 динара у привреди 4.594 динара, а у непривреди 4.194 динара, односујући на 1974. годину они су у 1977. години око 10% виши. Раст друштвених промена и дохотака је још један број и оправљава такву динамику. Просечни лични доходак привреде и нису реално моради куповине мада запослени, обзиром на различитост личних доходака и организацијама привреде и раса трошкова живота. Просечни лични доходак у општини је растао у складу са трошковима живота и може се констатовати да употребом осталим примињима изхране, превоза, рекреација — стварају услове за побољшање личног стандарда запослених.

То се потврђује и чињеницом да је у 1974. години било сваког евидентно око 1.166 аутомобила, а сада у 1977. години рачуна се да их има око 3.300. Сала телевизора има око 10.600 (на 15 домаћинства пала 1 телевизор), радио-пријемника око 13.600 (или на скако домаћинство по један), фрижидера око 11.300 (14 домаћинства по један), машине за пранje веша око 5.800 (на 3 домаћинства по једна).

Већ је истакнуто да стамбена грађевина је јаку динамику: узимајући године. У 1977. години, на 1 становника у општини у просеку долази 13 m² стамбене површине. У 1974. години износило је око 10 m². У Београду у 1977. години по становнику та површина износи 15 m². Итензивна динамика стамбене грађеве у задње време указује да чињеницу

да ће убрзо Обреновац достићи ниво Београда у области стамбене површине по становнику.

Квалитет стамбеног фонда везан је за комунални у првом реду водовод и канализација, па су показатељи о томе следећи:

— 48% стамбеног фонда има електро и водоводну инсталацију у 1977. години (у 1973. било је 8%);

— 10% становна има купатило (у 1973. било је 6%);

— 67% има само електро инсталацију (у 1973. години било је свега 55%);

IV — РАЗВОЈ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА

Развој, како месне заједнице Обреновац, тако и месне заједнице на сеоском подручју, посредних година даје посебан значај.

Уложено је дosta напора и рада на изградњи инфраструктуре у Обреновцу, путева, домаћа културе, школа, електрификацији и других система и објектака. Иницијатива друштвено-политичких организација и склуптишта прерасле су у конкретну акцију и знатан део је реализован. Ово је доприносило, да се средиштима самодопринос, одуженим средствима привреде, наименским средствима, буџету и фондовима, друштвени стандард, по месним заједницама дигне на виши ниво. Та активностично је динамична задње две године.

Важно је напоменути, да се цео развој месних заједница, одвија по плановим развоја, који су до краја конституисани на принципима самострујајућег планирања. Реализација тих планова је обраћена у овом посебном делу материјала. Многе констатације и подаци морале су бити пополновани, да би се добила одређена целина у приказивању стапа.

5.1. РАЗВОЈ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА НА СЕОСКОМ ПОДРУЧЈУ

Месних заједница које покривају сеоско подручје има 25. Код једног броја територији, или део територије покрива Генерални план Обреновца, што представља посебни текући у реализацији планова (Барчи, Мисловини, Бело Поље, Звечак, Кртишка, Урошвић и Забрежје).

На реализацији планова развоја у свим месним заједницама су остварене позитивни резултати. У периоду 1974 — 1977. година, поред осталог, радено је на следећим задацима:

ИЗГРАДЊА ПУТЕВА

Изградња путева у месним заједницама здрављаја се у интересовању од стране месних заједница, Комуналног фонда, путних фондо-грађа Београда, или одуженим средствима свих ових субјеката.

— 9% су без икаквих инсталација (у 1973. години то је било 31%).

Енергетичке потребе за становима тренутно су око 1400, и када ће не барацате због механичког прилива становништва, биће биле потпуно задовољене грађењем до 1980. године.

У развоју друштвених стандарда задње године се узлаже дosta, али се потребе још не могу задовољити.

У области школства, здравства, културе, физичке културе, спољашње заштите, комуналних делатности се брже и ефикасније задовољавају поштовање, друштвени стандард има тенденцију тораса.

значаја — IV реда. Предлог је да се у овој години изврши реконструкција пута за Малу Монтанију и пута за Ушће, о чему ће дефинитивно одлучити при усвојању годишње плана изградње и одржавања путева.

Изградња путева, па аналогно томе и пласмана српската остале субјекта (Комунални фонд, путни фондови Београда и организације уздуженог пута да), била је у директиви зависности од два фактора: прво, од матежијалних могућности месне заједнице (висине и маса самодоприноса) и друго од саме иницијативе месних заједница. У наредном периоду морамо да на принципима узајамности и солидарности настојимо посттини равновремености развоја путне мреже у месним заједницама.

Месне заједнице поред изградње путева радије су и на изградњи тротоара, чиме су знатно побољшани услови за пешачку саобраћај (Скела, Стублине, Барчи, Забрежје и други).

2) ИЗГРАДЊА, РЕКОНСТРУКЦИЈА И АДАПТАЦИЈА ДОМОВА (ЦЕНТАРА МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА)

Изградња домова — центара месних заједница који насељени посечени су посебна пажња. Адаптирали су домови: Ушће, Ратари, Дражевићи, Пироман и Стублине.

Припреме су приведе крају да се у 1978. години адаптирају домајини у Трстеници и Конатицама. По посебном самодржавном споразуму почела је изградња дома у Урошевима. Но истом споразумом у 1978. години треба да почне у Кртишкој. Постојан самодржавни споразум је најављен да се у овој години реконструира и адаптира дом у Скелама. Врши се припреме да се у овој години почне изградња дома — центра месне заједнице у Барчи и Балејевићима. Изналасе се могућности да се у наредном периоду настави изградња, реконструкција и адаптација домајина — центара месних заједница по донетом друштвеној договору и самоуправном споразумима, као и у месним заједницама које нису обухвачене у систем општине Обреновац.

При крају су разговари са банком да у прихватљивом року и реалном висином камате кредитирају изградњу центара месне заједнице, чиме би ова акција знатно добила у интензитету и посао би успешно завршила.

3) Изградња водоводне мреже

Подељен је проблем снабдевања здравом питомим водом, посебно у густо насељеним подручјима, уговором са изградњом примарног капацитета водовода, радије да се изгради водоводне мреже и припрема за изградњу у наредном периоду. Изградња је водоводна мрежа у делу месне заједнице Звечак (Шабачки пут), делу месне заједнице Забрежје (улица Мила Јакшића и друге), и врше се припреме за изградњу мреже у Звечаку (Ваљевски пут), у месној заједници Мала Монтанија.

4. Изградња електричне мреже

Развојем друштвеног и личног стандарда у општини, све више се поставља проблем синхронизованог развоја ових елемента инфраструктуре. Напори који су чинени на развоју објекта за снабдевање електричном енергијом стамбеним зонама нису дали одговарајуће резултате. И поред објективних потешкоћа, као и обимности захвата, разлоги леже и у недовољном ангажовању субјективних фактора.

Планом је предвиђено да се подигне 28 трафостаница, један део вадушне мреже кабира, а један део реконструира. Иако се од плана не одступа, динамиком његове изградње не можемо бити задовољи.

Припреме су извршene и реална је процена да ће у 1978. године прва етапа бити завршена, односно изградње следећи објекти:

а) Трафостанице: Обреновац 10 KV, Мала Монтанија 250 KVA, Ратари 250 KVA, Звечак (од Јасенка) 250 KVA, Ратари (село) 250 KVA, Балејевић (Ибарски пут) 250 KVA, Ратари (Бргуље) 250 KVA, Скела (Аврамовићи) 250 KVA, Барчи (колонија) 630 KVA Скела (Врхови) 250 KVA, Скела (Економија) 250 KVA, Пироман (Горњи крај) 250 KVA, Обреновац (Б. Марковића) 250 KVA, Љубинић (центар) 250 KVA.

б) Исто тако планирана је изградња и реконструкција водоводома са неоткочивим реконструкционим јамама и адаптацијама у трафостаницама: вод 10 KV за Дражевића од ТС 31/10, Обреновац до ТС 10/0.38 KV, Улица Мила Манића, ТС 35/10 KV Стублине до ТС 10/0.38 KV Стублине (Економија), ТС 10/0.38 KV Обреновац до ТС 10/0.38 KV Кртишка, ТС 10/0.38 KV до ТС 10/0.38 KV Кучиница, ТС 10/0.38 KV до ТС 10/0.38 KV „Наша школа“, вод Дрен-Иверић са ТС 250 KVA (у току), спољна мрежа насеља сточна пјања (П месна заједница), насеље „Лудови“ и изградња вадушне мреже вод за Јубинићи ради усклађивања у систем општине Обреновац.

На свим овим планским захватима обављени су знатни послови: регулациони услови, документација, имовинско-правни односи, конструкција финансирања, тако да постоеје сваки реални изглед да се ово у 1978. години заврши.

Месне заједнице су радиле и на изградњи уличне разводе (поред Обреновца) посебно су се ангажовале месне заједнице: Пироман, Стублине, Скела, Ратари и друге.

5) Изградња осталих елемената инфраструктуре

Нема ни једног питана које се решавало на територији месне заједнице а да nije била пријестојана амбиција друштвено-политичких организација и органа склуптиште месне заједнице. Многа друга прашта материјалне базе и комунални уређења простора нису била запостављена. Доста се радио на уређењи и опремању просторија, на уређењу гробља, школског простора, простора за здравствене објekte, трећејени и подизању споменика, простора за снабдевање и друго.

Изградња простора за снабдевање решава се у склону изградњи центара месних заједница.

Због велике инвестиције изградње, посебне мере су предузете у појединачним месним заједницама. Тако се планира изградња модерне самоуслуге у Еаричу, самоуслуге и мотела у Скелу, пропице мотела на „Дубоком“ (Барци), мотела у Забрану (месна заједница Обреновац) и друго.

Сви ови послови успешни су обављени, што је гаранција, да ће и у наредном периоду реализација планова бити позитивна, захваљујући инспирацији и активности друштвено-политичких структура у месним заједницама, организацијама у друштвенног рада и органа и тела на нивоу општине.

У посматраном периоду, само личних средстава разних људи и грађана (самодопринос) убрајано је скоро 35. милионе нових динара. Утрошено је нешто више од 30 милиона. Месне заједнице највише 31. XII 1977. године расподјале су 4.2 милиона нових динара самодоприноса. Исто толико средства биће убрајана у период плана 1976-1980. година (1978, 1979 и 1980. година). Поред ових финансијских средстава значај је учешће месних заједница и у радиој асанцији. Месне заједнице су у периоду 1974-1977. године расподјало са 19.9 милионом нових динара – средства буџета. Утрошено је са 9.1 милионом. Та средства су утрошена на инвестиције и текуће потребе, а на рачун 31. XII 1977. године има 1.1 милион нових динара. Но месним заједницама дат је посебан преглед средстава.

Питаница која су детаљно обрађивана за појединачне месне заједнице у осталим деловима информације (планови, привреда, водопривреда, и друго) нису претпостављена у овом делу, зато при описаном раду и развоju месних заједница треба користити чек матерijal.

5.2. РАЗВОЈ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ОБРЕНОВАЦ СА ЕЛЕМЕНТИМА РАЗВОЈА ГУП-а

Развојни планови, као и њихова реализација у месту заједнице Обреновац, испрепуњен су са развојним плановима месних заједница и њујућу територијом обухвата, али и дрет територије, Генерални урбанистички план Обреновац. По појединачним питаницима реализација ГУП-а, односно плана развоја месне заједнице Обреновац има утицаја на све месне заједнице у општини, односно на пораст друштвених и личног стандарда свих радних људи и грађана у општини.

Зато када говоримо о развоју месне заједнице Обреновац, говоримо о развоју целе територије општине по појединачним питаницима, односно о реализацији Генералног урбанистичког плана будућег Обреноваца.

У предходном делу материјала, говорени о развоју појединачних делатности, уочавају анализирана је реализација месне заједнице Обреновац. Зато би у овом делу говорили само о питаницима која нису већ разматрана, односно о проблемима чије решавање треба да отпочне у 1978. години. Основни питања развоја Обреновац, односно реализације ГУП-а су следећа:

1) Стамбена изградња

У делу материјала информације који говори о стамбеној привреди дати су до сада остварени резултати у изградњи станови. У овој години очекује се да се стамбови изградље станови на локацији II и VII месне заједнице (Лудово и Сточна питаја). Очекује се у фебруару усљеде првих 258 станови, а затим сукрећиви до половине 1978. године треба да буду усљедни и последњи станови на ове две локације.

У овој години треба да се почне са привременом изградњом локације за изградњу 600 станови крајем априла и почетком следећег планског периода.

Усвајањем ГУП-а за Раковицу и Рвате (VIII и IX месне заједнице) треба да се у 1978. години знатно више уради на обезбеђењу и испуњавају локација за подизање индивидуалних стамбених зграја. Крајем прошле године на конкурску доделено је 28 локација за индивидуалну изградњу. У току ове године треба да се додели већи број.

2) Изградња фекалне и кишне канализације

Иако је о изградњи канализације већ било решено уделу информација – комунална привреда – с обзиром на значај овог проблема за Обреновац, сматрамо за неопходно да нешто детаљније кажемо у овом делу информације.

a) Фекална канализација

Поштком прошле године уговорена је израда инвестицијно техничке документације и усаглашавање постојеће са елементима ГУП-а. До краја фебруара треба да буде посло завршен, тако да би расподјалали са пројектима за следеће објекте: идејни пројекат фекалне канализације за целу територију ГУП-а, извлачни пројекти – гла улица првих станица, филтерско постројење, главни колектор, потисна првина станица – улица Јубе Ненадовића, колектор Јубе Ненадовића и Мочишића Вукосављевића, колектор Мила Манића и Боре Марковића са потисном црном станицом на Купинцу, као и колектори секундарних мреже за улице унутрашњег дела града и месне заједнице VII, VIII и IX (Рвати, Раковица, Дудово и Беглук).

Објекти фекалне канализације завршени и пуштени у рад: главна првина станица, главни колектор (заправи раније) и колектор у улицама Мила Манића. У току јануара рад ће бити завршен колектор у улицама Јубе Ненадовића и Мочишића Вукосављевића са потисном црном станицом. У првој половини године биће завршен колектор у улицама Боре Марковића са првим стаником на Купинцу. Крајем године прикупљена је стара фекална канализација на главни колектор.

У току 1978. године очекује се почетак радова на колекторима у ужем делу града и на првима улицама улица Јубе Ненадовића и деловима улица Маринца Тига и Вајводе Мишића, да се продужи крак централне саобраћајнице до младарске и реконструије део улице М. Вукосављевића (Валевски пут) и настави изградња улица у VII месној заједници (Беглук и Лудово).

Након јама. Како је већ раније речено, фекална канализација се грачи по усвојеном средњорочном програму.

b) Кишна канализација

Када је у питану канализација, поред сконцентриране мреже у крају II месне заједнице (Сточна питаја) где је урађена комплетна локација са фекалном, уградио је колектор у улици VI Београдски баталјон и улици Јубе Ненадовића и знатно су оламким разлови на изградњи главног колектора за јужни део Обреновића, односно на регулацији Тамишеве.

У примијени је почетак изградње колектора у улицама Мили Манића и Драгана Марковића (због чега се одустало од разраде договореног привременог решења), као и регулација Купинице. Пројектна документација за ову објекте је урадена, односно ових зона се траже потребне сагласности и припрема конструирања финанисирања.

3) Изградња примарних канапицета водовода и водоводне мреже

Поред уређене пројектне документације и уговорене изградње примарних канапицета водовода који се првично крају (везервацији, цевоводи, филтерска и машинска постројења и друго), као и јед ног мреже водовода на Забрежју, Зденко и ужем делу града, уговорена је и урадена документација за изградњу мреже у VIII и IX месне заједнице (Раковица и Рвати), у делу I месне заједнице (Вајводићевића и Дудовића пут) и ужем делу града (III месна заједница).

Врши се припреме да изградња по напред наједној документацији почиње у овој години са димензијама која покрива и 1979. годину.

У оквиру радних и стамбених зона које се граде, употребља се изградњом објекта радиће се комплетна водоводна мрежа.

4) Изградња саобраћајница (улице и тротоари)

У претходном периоду, на територији Обреновића уведен је део будуще Централне саобраћајнице (улица VI Београдски баталјон), улица у Музичкој колонији, пут – улица Забрежје реконструисан, модернизован улица Вук Караџића, интерьеарне саобраћајнице у делу Старо грађанство и 2,4 km узводно у населеју Дудово и у завршној фази је изградња 2,0 km улице Раковица.

Примрено је поједијена документација и у 1978. године треба да почиње реконструкција улице Мило Манића, Јубе Ненадовића и деловима улица Маринца Тига и Вајводе Мишића, да се продужи крак централне саобраћајнице до младарске и реконструије део улице М. Вукосављевића (Валевски пут) и настави изградња улица у VII месној заједници (Беглук и Лудово).

Налази се у фази изналажења и конструкције финансисаније реконструкције улице Боре Марковића (пут за Забрежје) дела Шабачки пут до населеја Чиглане, и даља изградња улица у Рватима и Рожајевићу.

Изградња и реконструкција улица подразумева и изградњу и реконструкцију тротоара и друге уличне структуре.

5) Уређење слободних површина

Поред комплетног уређења површина у оквиру стамбених зона II и VII месне заједнице што је у току, рабено је на трајењу површина у насељу Старо грађанство и поред дела Централне саобраћајнице и на Трговим центру.

У наредном периоду на овом питану мора се знатно више урадити. Заштит став, да се ради и изградње зоне, као и саобраћајнице и други објекти, не могу пустити у употребу док се не уреде способне површине, убрзајући доделу до краја испитованих.

У овој години предвиђа се санација постојећих зелених површина као и уређење нових употреби са радовима на изградњи објеката, регулацији Тамишеве, Купинице и реконструкцији и изградњи.

6) Одржавање чистоте, комуналних и стамбених објеката

Са одржавањем чистоте, како у ужем делу града тако и у насељима уз град не можемо бити задовољни. Ова констатација стоји, и поред знатних напора органа и фондов општине као и Стамбено-комуналног прелазећа. Уложене су знатна средства у јачању материјалне основе превоза у тачкама решавања највећима и изградњи гаражни простор, изградња простора за канапијаре у току, изградња капела и контейнери, изградњи гаражни простор, изградња простора за канапијаре у току, изградња капела и другото. Заједно са поједијена питана решавања за све три основне организације друштвеног рада. Доста је урадено и на организацијино-каровским питанима. При радиој заједници формирана је посебна служба за инвестиционе послове и јачање материјалне основе ОУР-а и уощите изградње инфраструктуре у Обреновићу. На овим питанима друштвено-политичка и самоуправна структура месне заједнице показала је ванредно велику активност.

У току су припреме за решавање осталих питава. Раде се хубранистички услови и припрема изградња депоније смештаја. У току је изградња пословне зграде, уговорена је изградња ограда и уређења гробља. У оквиру ОУР-а за стамбене послове припреме се припрема за преузимање нових станица и друге. Планiranа је и уговорена набавка нових возила и друге опреме, да би се хипната у граду подигла на виши ниво.

Ново стамбено насеље
(II месне заједнице)

7) Изградња осталог објекта друштвеног стандарда

Поред већ наведених послова који су завршени и неких програмских задатака у области ко- муналних делатности и стамбене индустрије, на територији ове месне заједнице доста је урађено на изградњи објекта у области услуга, друштвених делатности (заштита, обезбеђење, култура, физичка култура). У делију информације о развоју друштвених делатности детаљно су дати подаци као о завршеним објектима тако и о пословима који су у току.

У наредном периоду, поред завршетка објеката чија је градња у току, непосредно се треба ангажовати на изградњи хотела, привременама за изградњу бане, нових објеката, дома за старије лица и пензионере, припреми документације за изградњу спортских објеката и друго.

Ова година, усвајањем детаљних планова VIII, IX и III месне заједнице треба да буде испуњена и реализацијом иницијативе за топографију Обреновица, изградњом новог пословног простора, како и припреми за веће инвестиционе захтаве привреде у другим објектима нашег друштвено-економског развоја на територији ове месне заједнице.

На крају, ми питамо је недовољно обраћен, или уопште није момент, како са аспекта оцене шта је учинено тако и са становништвом плана и програма развоја. Ово важи и за ову и све остале месне заједнице. Остали нам је да у чинимо у јавним дискусијама које ћемо водити у предстојећој изборној и друготак активности.

У даљем тексту дат је преглед средстава самодоприноса и средстава буџета за финансирање текућих потреба по месним заједницама.

ПРЕГЛЕД ОСТАВАРЕНХИХ И УПРОЧЕНХ СРЕДСТВА МЕСНОГ САМОДОПРИНОСА

ЗАЈЕДНИЦА МЕСНА	Пренета из 1973.	ОСТАВАРЕННО			Укупно средства	Стапају у саглаву 1974—1977. 31. XII 1977.
		1974.	1975.	1976.		
1. Барич	259.915	408.441	109.570	72.960	116.461	955.347
2. Васељен	21.274	43.324	33.156	44.525	53.153	223.235
3. Влаје	1.646	48.455	48.129	219.153	448.926	445.220
4. Врчадол	67.247	22.137	157.723	255.399	325.394	265.751
5. Врчевачки	40.760	29.134	133.807	142.438	211.443	809.988
6. Грабац	41.742	31.110	114.959	125.963	180.104	1.245.137
7. Дрен	11.134	11.158	213.340	144.959	40.239	262.306
8. Заблаће	17.879	17.879	285.159	682.518	1.319.266	830.636
9. Јасенак	10.377	143.986	31.296	36.644	6.715.533	2.469.799
10. Јасенак	30.726	10.272	80.594	80.437	31.255	2.684.410
11. Круницка	30.949	80.594	46.520	217.463	179.750	260.705
12. Круницка	33.56	32.217	192.121	137.470	163.446	85.102
13. Л. М. Моравицана	14.14.	23.048	15.922	143.606	65.141	22.365
14. Мисловница	22.034	225.721	4.318.906	4.320.08	327.618	14.546.727
15. Обреновиц	1.680.221	4.255.729	3.201.664	3.151.120	1.305.920	10.045.515
16. Параћин	4.459	3.735	316.98	195.648	672.266	1.218.220
17. Параћин	19.19.	20.474	113	442	422.238	150.236
18. Плавац	8.632	—	98.691	155.477	165.363	59.160
19. Радар	33.604	—	128.830	138.465	385.835	53.965
20. Сирење	59.885	128.384	16.89	139.466	139.907	1.168.772
21. Сирење	38.865	38.865	50.216	139.466	131.513	63.735
22. Судлане	35.419	96.698	44.690	109.845	148.684	222.225
23. Судлане	117.548	74.869	197.992	236.869	27.810	898.88
24. Тимочани	26.	—	—	—	—	488.523
25. Учитељи	—	—	—	—	—	174.454
26. Јуве	—	—	—	—	—	724.334
УКУПНО:	3.001.633	5.156.601	8.467.628	9.207.392	8.288.920	34.842.171
						30.655.510
						41.866.664

ПРЕГЛЕД
ОСТАВАНИХ И УТРОШЕНИХ СРЕДСТВАЗа ФИНАНСИРАЊЕ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА
1974—1977. ГОД.

МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА	Прејета средства из 1975.	ОСТАВАРЕНО		Укупно српскога надлежног одељења	Укупно 1974—1977. управљено
		1974.	1975.		
Барич	89.875	30.401	67.457	48.964	65.400
Бајина Башта	20.580	18.800	22.461	21.528	19.535
Бајина Башта	12.055	12.750	13.183	12.922	12.555
Бео-Поле	57.119	88.910	106.598	105.572	105.822
Буковица	13.054	18.350	18.868	22.941	20.894
Драгашан	66.787	18.976	17.921	137.960	213.235
Дрен	10.855	88.710	106.263	109.500	102.690
Дрежани	14.444	53.300	60.888	65.251	61.985
Дубровачко- Бокејско	27.734	53.690	86.455	96.857	137.445
Дубровачко- Бокејско	9.	91.783	13.033	32.810	33.300
Дубровачко- Бокејско	88.252	15.180	73.930	67.042	76.607
Јасенак	11.	47.333	1.000	1.000	1.000
Кртиш	12.	8.616	12.444	1.000	1.000
Кондине	13.	2.996	32.444	38.892	47.457
Лапово	14.	14.983	31.750	52.248	39.688
Л. М. Монтгомерија	15.	48.800	61.624	67.417	67.129
Мисавић	16.	92.151	42.209	47.738	68.185
Обреновац	17.	11.710	15.516	16.474	13.571
Овчарка	18.	29.168	14.344	14.449	14.449
Партизанске	19.	14.344	14.344	15.226	15.226
Полаце	20.	46.867	86.830	64.839	90.714
Рађевић	21.	53.447	10.323	53.477	14.422
Сабула	22.	103.690	63.552	116.948	157.878
Суботица	23.	80.286	14.329	93.373	105.172
Суботица	24.	44.674	65.590	54.020	105.169
Суботица	25.	55.640	70.180	54.020	63.206
Суботица	26.	77.336	78.737	80.420	80.295
УКУПНО:	11.50.622	1.923.713	2.428.761	2.606.663	2.814.974
				10.924.533	9.152.254
					1.772.279

V НАРОДНА ОДБРАНА И ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА

6.1. НАРОДНА ОДБРАНА

У протеклих четири године у остваривању концепције општегнародне одбране постизани су нови и значајни резултати у припремама сних структура за одбрану и заштиту у општини. Питама организација и припрема за одбрану свакодневно се баве радији јуди и грађани, организације удруженог рада и друге самоправне организације и заједнице, друштвено-политичке и друштвене организације, месне заједнице и органи општине, тако да одбрана постаје све више ствар самоправних органа и неприкосновено и неотуђиво право и дужност сваког радног човека и грађанина у нашој друштвено-политичкој заједници.

У укупној одбрамбеној активности у протеклом периоду времена, посебно активно се радило на подстицању даљег развоја процеса подрштавања пословна народне одбране, тако да је одбрана као право и дужност свих друштвених субјекта који више постало саставни део и функција социјалистичких самоправних односова у општини. О припремама за народну одбрану са конкретним проблемима и решењима све више релативно расправљају и олупчавају самоправни органи у месним заједницама, организацијама удруженог рада и другим самоправним организацијама и заједницама. У овом времену преко зборова радијних људи и представљава постизије је већи степен информисања о ставу и проблемима из области народне одбране у свакој највиши средини, што је пратиме за одбрану учинило квалитетнијим и садржинским.

У протеклих четири године текиће активности у припремама за народну одбрану било је нарочито усмерено на: даљу изградњу, развијање и јачање система народне одбране у општини, додирујући са заједницама и ажурирајући планова одбране, израду, доношење, усклађивање и остваривање планова развоја народне одбране, реорганизацију, извршавање, опремање и обуку јединица и команде територијалне одбране, даље унапређење и остваривање система цивилне заштите, способљавање, вспомињање и обучавање радијних људи и грађана за одбрану и заштиту, посебно школске, ваншколске и студенчке омладине, изградњу и остваривање система финансирања, проверу неких организационих и плаинских решења и спремност појединачних структура кроз мобилизациске и остале веже народне одбране, нормативне регулативе народне одбране у складу са уставним решењима и утврђеном политиком у општини и ширим друштвено-политичким заједницама, као и на спроведених државним и заједничким којима су одбрамбени програми подложни на вишеструкој.

Протекло време на организацији и спровођењу одбрамбених припада карактеристично је активни развој који се одвијао на основу припрема општегнародних планова којима су најчешће били утврђени испоредни задаци, одређене иносими и рокови извршења. У свему томе остварен је одговарајући ниво синхронизованости и јединства на свим нивоима, почев од органа општине и обра-

нуту, па до органа управљања у организацијама удруженог рада, месним заједницама и другим самоправним организацијама и заједницама. При свему овоме, значајно је истакну да су кроз наведене активности ближе и конкретније сагледани проблеми, недостаци и тешкоте и утврђена могућност решења и правни даље активности у овој обlasti.

И поред остварених значајних резултата, у наредном периоду посебна пажња биће посвећена даљем и квалитетнијем улагавању свих поступака и мера за једнинство синхронизовано и једновремено ангажовању свих снага на територији општине, како би се обезбедио већи степен и бољи квалитет одбрамбеног спремства и способности наше општине за одбрану. Ово подразумева веће повешавање одбрамбених припрема на релацији месне заједнице и организација удруженог рада, месне заједнице — суседе месне заједнице, организација удруженог рада — друге организације и тд. У овој друштвено-политичкој заједници, која је посвећена одбране, је јасно да општина, грађани и устављајући решење између општине, грађана и Републике.

Посебна пажња посвећена је даљем развоју система финансирања потреба народне одбране. Донет је план развоја народне одбране 1976—1980. година, којим су утврђени циљеви и задаци развоја народне одбране у овом периоду. Успешно се реализације финансирање најважнијих потреба и затадака у области даљег развоја народне одбране и припрема општине и свих структура за рад у овим условима.

У циљу обезбеђења средстава за реализацију система финансирања потреба народне одбране, је усвојен споразум о издавању и удруженом кредиту највише од 100 милиона динара за период од 1976—1980. године, којим су утврђени циљеви и задаци развоја народне одбране у овом периоду. Успешно се реализације финансирање најважнијих потреба и затадака у области даљег развоја народне одбране и припрема општине и свих структура за рад у овим условима.

6.2. ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА

У складу са одговарајућим актима Савеза комунистичке Југославије, Савезне и Републичке склопите, као и других организација и органа, у општини су утврђене основе система друштвене самозаштите. Низом политичких и нормативних аката који су донесли организације и органи, друштвена самозаштита је развијена као целиови систем. Овај систем је заснован на принципима самоправне и заштите фундације друштва у целини. Усмерен је ка заштити самоправљања и безбедности друштва. Он представља саставни део обе борбе свих организација социјалистичких слага друштва у општини са циљем даљег развоја социјалистичких самоправних друштвених организација, заштите друштвених имовина, борбе против свакога непријатељског деловања, јачање улоге радионице класе и друштвених положаја радионог човека.

Подрштавањем планова друштвене самозаштите и безбедности проширења је основа остваривања ефективне заштите и у овом времену ис-

пољена је систематска стваралачка улога радних људи и грађана да самоуправно организовани штите себе, своју организацију удруженог рада, месну и друштвено-политичку заједницу, тековине социјалистичке револуције и све друге вредности наше социјалистичке заједнице.

У општини је у протекле четири године успешно разрађен и утврђен предмет и садржај, основни задаци и носиоци друштвене самозаштите у свим хелијама наше друштва. Посебно је у свему овоме наглашена улога и значај самоуправних радичких контрола, служби унутрашње контроле и служби обезбеђења.

Сваке године Скупштина општине посебно је разматрала, оцењивала и предузимала мере око

нормативног регулисања друштвене самозаштите, организационе и друге мере у остварењу самозаштите у организацијама удруженог рада, месним заједницама и у другим органима и организацијама. Сарадња са државним и другим органима, информисање и оспособљавање грађана за остварење друштвене самозаштите попримило је нове квалитете у општини, нарочито у последње две године.

У свим овим и другим активностима и задацима посебну улогу и иницијативу показале су друштвено-политичке организације, органи и тела за друштвени самозаштиту.

Обреновац, јануара 1978. године

САДРЖАЈ

Страна:

I РАЗВОЈ ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

2.1. Развој самоуправне структуре у општини — — — — —	2
2.2. Рад Скупштине и њених тела и организација — — — — —	3

II — МАТЕРИЈАЛНИ РАЗВОЈ ОПШТИНЕ

3.1. Општи приказ — — — — —	4
3.2. Доношење и реализација просторних планова — — — — —	5
3.3. Доношење и реализација средњорочних планова развоја 1976—1980. године — — — — —	6
3.4. Израда програма и инвестиционо-техничке документације — — — — —	6
3.5. Развој привредних делатности — — — — —	7
3.5.1. Индустрија — — — — —	7
3.5.2. Популарни привреда — — — — —	8
3.5.3. Водопривреда — — — — —	9
3.5.4. Шумарство — — — — —	9
3.5.5. Саобраћај — — — — —	10
3.5.6. Грађевинарство — — — — —	10
3.5.7. Трговина — — — — —	11
3.5.8. Угоститељство — — — — —	12
3.5.9. Занатство — — — — —	12
3.5.10. Путна привреда — — — — —	13
3.5.11. Стамбена привреда — — — — —	13

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:

СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОПШТУ УПРАВУ И ДРУШТ. СЛУЖБЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ОБРЕНОВАЦ

Штампа: ГИП „Драган Срнић“ Шабац, Вите Враштановића 3, Тел. 21-95 и 21-96

3.5.12. Комунална привреда — — — — —	13
3.6. Развој друштвених делатности — — — — —	15
3.6.1. Предшколско образовање и васпитање — — — — —	15
3.6.2. Основно васпитање и образовање — — — — —	15
3.6.3. Средње усмерено образовање и васпитање — — — — —	16
3.6.4. Култура — — — — —	17
3.6.5. Физичка култура — — — — —	18
3.6.6. Здравствена заштита — — — — —	18
3.6.7. Социјална заштита — — — — —	18

III — СТАНОВНИШТВО, ДРУШТВЕНИ И ЛИЧНИ СТАНДАРД

4.1. Становништво — — — — —	19
4.2. Друштвени и лични стандард — — — — —	19

IV — РАЗВОЈ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА

5.1. Развој месних заједница на сеоском подручју — — — — —	20
5.2. Развој месне заједнице Обреновац са елементима развоја ГУП-а — — — — —	22

V — НАРОДНА ОДБРАНА И ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА

6.1. Народна одбрана — — — — —	27
6.2. Друштвена самозаштита — — — — —	27